

Reggeli Ujság

Noviszád, 1940. június 8. Szombat

Ujságírók — Szerkeszti
ANDRÉE DEZSÓ

21. évfolyam 156. szám

A németek 20 kilométert nyomultak előre

A második sommei csatában német részről 1000 repülőgép, 2250 harcikocsi, 15.000 gépkocsi és 40 gyaloghadosztály vesz részt
A pápa a háború kiterjesztése ellen

Berlinből jelentik: A német véderő főparancsnoksága közli: A hadsereg és a légi haderő hadműveletei a Sommetől és az Aisne — Oise közötti csatornától délre tervszerűen és sikeresen haladnak. A Weygand-vonalat az egész arcvonalon áttörtük. Német hadirepülőgépek pntekre virradó éjjel újból sikeres támadásokat intéztek angol repülőterek ellen és veszteség nélkül tértek vissza.

Haditengerészetünk partvédelmének sikerült az északfranciaországi tengerparton elpusztítani egy ellenséges gyorsnaszádot. Az ellenség összes vesztesége június 6-án 74 repülőgép volt. Ebből 64-et légi harcban, tízet légelhárító ágyúkkal löttünk le. Kilenc repülőgépünk eltűnt.

A légi haderő szétrombolta a Hammergest közelében levő norvég rádióállomás épületét.

Francia hadijelentés

Párisból jelentik: A péntek délelőtti francia hivatalos jelentés így hangzik:

A csata a viszonylagos éjszakai elesődés után ma reggel kiújult és ugyanolyan körülmények között folyik tovább, mint tegnap.

A Havas-iroda a harctéri helyzetéről a következőket közli:

Az éjszaka nem hozott semmiféle változást az általános helyzetben. Francia részről az elmúlt éjszakát arra használták fel, hogy a támaszpontokat élelmiszerekkel és hadianyaggal lássák el. Katonai körökben péntek reggel elégedettek voltak a csata lefolyásával. Különösen kiemelik a harcikocsik elleni eredményes védekezést.

A csata péntek reggel ugyanazzal az elszántsággal és hevességgel folytatódott, mint az elmúlt napokban. A két napi csata után a csatornától az Aisne középső folyásáig terjedő arcvonal a következő: a Somme folyótól délre, amelynek alsó folyását a németeknek sikerült átlépni, a szövetséges csapatok a Brelle mentén foglalták el a védelmi állásokat. A középső szakaszon, Amiens előtt és Péronne-nál a helyzet egészben véve változatlan. Ezen a szakaszon az ellenség közel ezer harcikocsival támadott. A német harcikocsiknak

sikerült beszivárogni a támaszpontok között, de ez a beszivárgás nem terjedt ki 10—12 kilométernél nagyobb távolságra és a harcikocsikat nem követte gyalogság.

Az Aisne és az Ailette közti fensíkon, az Aisnetől északra a harcok tovább folynak. A németek rendkívül nagy erőfeszítéseket tesznek. A német vezérkar által harcbavetett erők mintegy 40 gyalogos és 5 páncélos hadosztályra becsülik. A német repülőgépek csak ritkán témadnak bukórepüléssel, támadásaik inkább a hadtápvonalra irányulnak. A német bombázók viszont folytatják támadásaikat a vasutak, pályaudvarok, országutak és különösképpen kikötők, valamint repülőterek ellen.

Péntek délig még nem érkezett hír arról, hogy a hajnalban Franciaország felett elrepült mintegy 200 gépből álló légi rajnak mi volt a támadási célja. Az arcvonalon ugyanis nem volt tömeges repülő-támadás.

Anglia a végsőkig harcol

Londonból jelentik: A londoni rádió német nyelven közvetítette Butler angol külügyi államtitkár beszédét. Butler kijelentette, hogy a háborúnak akkor sem lesz vége, ha Németországnak sikerülne Angliába betörni. Ebben az esetben Nagybritannia Kanadából folytatná a harcot.

Rómából jelentik: A Stampa azt írja, hogy ha a németeknek sikerül még egyszer döntő csapást mérni a franciákra, akkor Páris és egész Franciaország nyitva lesz a győzők előtt. Ez után a győzelem után akár elfoglalják Angliát, akár nem, akár Kanadába költözik az angol kormány, akár nem, akár közbélep Amerika, akár nem, mindenképp bizonyos, hogy a németek nem vesztik el már a háborút.

Az olasz lapok harctéri jelentései

Rómából jelentik: A Stefani-iroda különtudósítója jelenti az északfranciaországi csatáról:

A harcok elsősorban a következő szakaszon folynak: Abbaville, Amiens és Péronne vidéke, az Ailette-csatorna vidéke és a Neuchatel-

retheli szakaszon. A franciák ellenállása igen heves, a németek azonban mindenütt tért nyertek és egyes pontokon husz kilométer mélységben nyomultak előre. Leghevesebb a harc az Ailette-csatorna vidékén, ahol 1917-ben Petain tábornagy fényes győzelmet aratott a németek felett.

A Messaggero berlini tudósítója szerint a németek a jelenlegi támadásban körülbelül ezer zuhanó-bombázó repülőgépet, 2250 harcikocsit, 15.000 gépkocsit és 40 gyaloghadosztályt vetettek harcba.

A Times katonai szakértője a helyzetről

Londonból jelentik: A Times katonai szakértője megállapítja, hogy a Somme alsó folyásánál a német csapatok heves támadásai következtében a franciák kénytelenek voltak visszahúzódní. A News Chronicle szerint a franciáknak igen nagy nehézségekkel kell megküzdeniök, mert még nem tudták kiheverni a flandriai csata szörnyű csapásait és a repülőgépek támogatásán kívül nem számíthatnak az angolok segítségére.

Roosevelt és a pápa közbenjárása

Az Exchange Telegraph washingtoni jelentése megerősíti azt a hírt, hogy Roosevelt csütörtökön két telefonbeszélgetést folytatott Mussolinival. Az elnök környezetéből kiszivárgott hírek szerint Roosevelt ez alkalommal határozottan és nyíltan közölte az Egyesült Államok álláspontját.

Az United Press vatikáni jelentése szerint a pápa a hét elején levéllel fordult Mussolininhoz és azt a reményét fejezte ki, hogy Olaszország távolmarad a viszálytól. A Szentatya annak az aggodalmának is kifejezést adott, hogy amennyiben Olaszország beavatkozna a háborúba, a balkáni államok egy részét is magával sodorná. Vatikáni körökben hangoztatják, hogy a pápa levele párhuzamos Roosevelt akciójával.

Miért maradt ki Daladier az új kormányból?

Párisból jelentik: Daladier és Sarraut kimaradása az új kormányból feltűnést keltett. Nagy jelentőséget tulajdonítanak annak, hogy Paul Baudoin, aki már régóta fáradozott a francia-olasz viszony rendezésén, szintén tagja az új kormánynak. Daladier az olasz követelésekkel szemben mindig a merev elutasítás álláspontjára helyezkedett. Éppen ezért kényessé vált helyzete a francia kormányban akkor, amikor Franciaország Laval útján az utolsó kísérleteket teszi az Olaszországgal való megegyezésre.

CHERBOURG KIKÖTŐJE
TELJESEN ELPUSZTULT

Rómából jelentik: A Popolo di Roma berlini jelentése szerint a német repülők teljesen elpusztították Cherbourg kikötőjét, úgyhogy kirakodásra teljesen alkalmatlanná vált.

LETARTÓZTATÁSOK
FRANCIAORSZAGBAN

Genfből jelentik: Párisi jelentések szerint Párisban és Délfranciaországban számos letartóztatást hajtottak végre. Hír szerint közismerten olaszbarát embereket tartóztatnak le Mandel belügyminiszter intézkedésére. Laval titkázott a letartóztatások ellen, de eredménytelenül.

HIR DEGRELLE
KIVÉGZÉSÉRŐL

Zürichből jelentik: Berlini értesülés szerint ott megerősítik azt a hírt, hogy Leon Degrellet, a belga rexisták vezérét, még a belga ellenállás megszűnte előtt kivégezték.

Tüntetések Spanyolországban

Madridból jelentik: A Gibraltár visszakövetelésére irányuló tüntetések egész Spanyolországban nagy méreteket öltöttek. Nagyonbbszabasu tüntetések voltak Madridban, Valenciában és Salamancában. Albaceteben 600 falangista és egyetemi hallgató rendezett tüntetést. A menet élén táblákat vittek ezzel a felirással: »Gibraltárt Spanyolország-nak!»

Amerika a háború felé halad

Növekszik a beavatkozási mozgalom – A németek angliai városokat bombáztak
Megkezdődnek a magyar-szovjet kereskedelmi tárgyalások

A Havas-iroda newyorki jelentése szerint Rooseveltnél az európai helyzetre való tekintettel a hétvégét Washingtonban tölti. Az elnök valószínűleg rövidbb hajótúrát tesz a Potomac-folyón.

Roosevelt személyi titkára nem volt hajlandó nyilatkozni azokról a hírekről, amelyek szerint Roosevelt elnök Miron Taylor útján menedékhelyet ajánlott fel Amerikában a Szentatyának arra az esetre, ha szükségesnek mutatkoznék.

Newyork állam kormányzója kihallgatáson jelen meg a Fehér Háza Roosevelt elnökkel. A kormányzó újságírók előtt kijelentette, azt tanácsolta az elnöknek, hogy Amerika bocsássa a szövetségesek rendelkezésére mindazt a hadianyagot, repülőgépet és felszerelést, ami nemzetvédelmi szempontból nem nélkülözhető.

Az amerikai szenátus pénzügyi bizottsága elfogadta Rooseveltnél azt a javaslatát, amely 1,277 millió dollár nemzetvédelmi póthitelt kér. Ezt az összeget repülőgépek és harcikocsik építésére fordítják.

AZ AMERIKAI REPÜLŐGÉPSZÁLLÍTÁSOK

A Reuter-iroda newyorki jelentése szerint Amerika eddig már 2300 repülőgépet szállított a szövetségeseknek. A tudósító szerint a szövetségesek 24 órán belül javaslatot tesznek az amerikai kormánynak, hogy megvásárolják az Egyesült Államok hadianyagának felesleges részét.

TELJES ÜZEMBEN AZ AMERIKAI LŐSZERGYÁRAK

Washingtonból jelenti a Reuter-iroda: A tüzérség főfelügyelője elrendelte, hogy az Egyesült Államok valamennyi lőszergyára a termelés fokozása érdekében hat napon át napi 24 órát dolgozzék. (A. A.)

A Newyork Times washingtoni tudósítója szerint az Egyesült Államok kormánya — expedíciós hadtest kivételével — minden lehető módon támogatja a szövetségeseket. A haditengerészeti minisztérium közli, hogy a tengerészet 50 repülőgépét átadják a Curtiss-társaságnak, amely eladhatja a szövetségeseknek. A közlemény hangsúlyozta, hogy rendkívül nagy bombavető gépekről van szó.

ROOSEVELT TANÁCSKOZÁSA A HONVÉDELMI BIZOTTSÁG TAGJAIVAL

Washingtonból jelenti az Avala: Rooseveltnél elnök félórás megbeszélést tartott a nemzetvédelmi bizottság tagjaival. A bizottság egyik tagja a tanácskozás után kijelentette, hogy haladéktalanul megteszik a szükséges intézkedéseket a hadianyaggyártás fokozására.

Az amerikai közvélemény élénk megelégedéssel fogadta Jackson igazságügyminiszternek azt a döntését, amely szerint az amerikai haderő bizonyos mennyiségű lőszer- és fegyveranyagát eladják a

szövetségeseknek. A Newyork Herald Tribune nemrégén vezércikket közölt ezzel a címmel: »Vége a semlegességnek«. A cikk azt ajánlotta, hogy Amerika foglaljon teljesen a szövetségesek mellett állást, még akkor is, ha ez bonyodalmaakra vezetne. A lap állandóan számos levelet kap, amelyekben az olvasók helyeslik ezt az álláspontot.

AZ AMERIKAI FEGYVERKEZÉS

Washingtonból jelenti: A képviselőház költségvetési bizottsága által megszavazott póthitelt a had-

sereg és a haditengerészet felszerelésére fordítják. A hitel összegéből 60 hadihajót, 3000 hadirepülőgépet építenek és 2000 harcikocsit gyártanak. A kongresszus két házában közös bizottsága 12 millió dollárt szavazott meg az Alaszkában építendő légi támaszpontok céljaira.

Washingtonból jelenti az Avala: Az a hír, hogy az Egyesült Államok nyomban repülőgépeket bocsát a szövetségesek rendelkezésére, azt az általános benyomást keltette, hogy az Egyesült Államok a háború felé halad.

Idegesség Amerikában

Washingtonból jelenti az Avala: Rooseveltnél az az elhatározása, hogy a szövetségi titkosrendőrség számára újabb hiteleket kér, továbbá amerikai katonai vezetők nyilatkozatai azokról a veszedelmekről, amelyek a Panama-csatorna környékét az »ötödik hadoszlop« részéről érhetik, általános idegességet keltettek Észak- és Dél-Amerikában. Washingtonban minden német családot szigorú ellenőrzés alá helyeztek. Az ugynevezett önkéntes őrszolgálat tagjai feljelentést tesznek a rendőrségnél a nekik nem tetsző egyének ellen. Csütörtökön verekedésre került sor, amelynek során egy német származású amerikaiat késsel súlyosan megsebesítettek.

AMERIKAI MOZGALOM AZ EURÓPAI GYARMATOK MEGVÁSÁRLÁSÁRA

Washingtonból jelenti: Az Egyesült Államokban mozgalom indult meg azzal a céllal, hogy megvásárolják az európai államok amerikai gyarmatait. A megvásárolt gyarmatokat mandátumként kezelnék.

HIR AMERIKAI CSAPATÖSSZEVONÁSOKRÓL

Rómából jelenti: Mexikói jelentés szerint Hernandes tábornok, a köztársasági elnök katonai irodájának főnöke a határvidéken végzett szemleútja során kijelentette, hogy megállapítása szerint az Egyesült Államok csapatokat von össze a mexikói határon.

Megkezdődnek a magyar-szovjet kereskedelmi tárgyalások

Budapestről jelenti: A magyar-szovjet kereskedelmi kapcsolatok felvételére irányuló tárgyalások rövidesen megkezdődnek. Az annakidején külső okok miatt félbemaradt előkészítő munkálatok folytatását a körülmények ismét lehetővé tették. A szovjet által elfoglalt tanyákkal való árucseforgalom újabb kiépítése mindkét részről célszerűnek látszik. A tárgyalások felvételére Moszkvába utazott Csathó László, a magyar külkereskedelmi hivatal megbízottja, aki már régebben is résztvett a szovjettel folytatott kereskedelmi megbeszéléseken.

FRIGYES VILMOS HERCEG HŐSI HALÁLT HALT

Berlinből jelenti: Frigyes Vilmos herceg a nyugati arcvonalon hősi halált halt. A herceg május 19.-én egy roham alkalmából megsebesült és most egy tábori kórházban behalt sérüléseibe.

AZ ANGOLOK FELSZABADÍTOTTAK A MAGYAR RENDELTETÉSŰ ÁRUKAT

Budapestről jelenti: A szigorított tengeri zárlat óta sok magyarországi rendeltetésű áru érkezett idegen kikötőkbe. Az angolok

most közölték, hogy ezeket az árukat felszabadítják. Ezzel tetemes mennyiségű nyersanyag behozatala válik lehetővé.

WINDSOR HERCEGE LEMONDOTT KATONAI MEGBIZATASARÓL

Londonból jelenti: A windsori herceg, aki a háború kitörése óta összekötő tisztként működött a francia és brit hadseregek között, lemondott erről a megbízatásáról.

RAVASZ PÜSPÖK ÉRDEKES CIKKE

Budapestről jelenti: Ravasz László református püspök a Protestáns Szemlében érdekes cikket írt a protestantizmusról. A mai kort — írja — az jellemzi, hogy a kereszténység divat, de a vallás nem. Vannak nagy területei a világnak, ahol a vallás divat, de a kereszténység nem. Frissen jött, máról-holnapra csinált vallások terjednek, tömegeket, embermilliókat hódítanak meg, de magát a kereszténységet lebecsülik vagy tudomásul sem veszik. A protestantizmus egybeforrott a szabadság-igénnyel, ma pedig gyanus, aki szabadságot emleget. Mintha az egész világ óriási fegyház volna, mégpedig önkéntesen vállalt fegy-

ház, mert rabnak lenni az egyetlen érdem és szabadság után vágyunk az egyetlen bűn.

GENFEN MARAD A NEMZETKÖZI MUNKAÜGYI HIVATAL

Illetékes svájci helyről közlik, hogy a nemzetközi munkaügyi hivatal — az igazgatótanács határozata értelmében — nem hagyja el genfi székhelyét és a lehetőség háttéráig tovább is folytatja működését.

A FRANCIA HADSEREGBEN KÜZDŐ NÉGER KATONÁK HARCMODORA

Berlinből jelenti az Avala: Egy német haditudósító, aki a német hadsereggel együtt átkelt a Sommeon a német távirati irodához intézett tudósításában leírja a francia hadseregben harcoló néger katonák harcmodorát. A tudósító ezt a nyílt levelet a francia miniszterelnöknek címezi.

A levélben többek között ez áll:

»Reynaud ur, láttam egy sebesült német utász katonát, akinek arcát borzalmasan összemarcangolták, nyakából pedig néhány sebből folyt a vér. Ezt az utászt az ön néger katonája harapta össze.

Reynaud ur, a Sommeon talált francia hadizsákmány között egész rakás mészáros kés volt, olyan hosszúak, mint egy férfi karja, tenyérnyi szélesek és borotva élesek. Ezekkel a mészáros késekkel fegyverezték fel a feketéket, kulturájuk védőit.

Elnök ur, ismerem én a bátor francia katonát, aki utolsó lehelleféig, utolsó puskagolyójáig küzd. Az ilyen katonákat becsülnék. Ők kötelességüket teljesítik. Fogoly francia katonák aikáról hallottam és zsákmányul ejtett parancsnokaik parancsaiból olvastam, hogy mi a véleményük a becsületlen franciáknak a néger segédsapatekről. Artoisba megismerkedtem néhány polgárrel, akik elpusztított házaikat e rövid néhány szóval mutatták meg: »Ime uraim, a néger pestis«.

Reynaud ur, nagyon jól tudom, hogy a francia nemzetnek nincsen elég katonája, hogy saját hadosztaival vezethesse a plutokráciának ezt a támadó hadjáratát. Hál annyira sülyedtünk, hogy a négerrek fogaikkal és mészáros késekkel védik a francia városokat és falvakat, a francia kulturát és vele együtt a kereszténység egész kulturáját, a plutokrácia által kibívtatott és harcra kényszerített német katonákkal szemben? Ezért folyik a német gyalogság vére, akiknek az ön négerjei, a nemzetközi jog ellenére, átvágják torkukat. Mind ezekért Ön is felelős Reynaud ur.

Reynaud ur, Németország ezt nem fogja Önnek megbocsájtani.

Reggeli Újság
 a magyarság napilapja

Páris jelenti:

A németek a szárnyakon előrehaladást értek el

A németek nem bombázták a franciaországi és belgiumi templomokat

A HAVAS-IRODA HARCTÉRI KÖZLEMÉNYE

Párisból jelenti a Havas-iroda: A most folyó ütközet hevesességben felülmulja a Maas-menti csatát. Az ütközet nem egy vonalon folyik, hanem 10—20 kilométer mély övezetben. Mindenütt harcok folynak a tengerparton, a Chemin des Dames-nál, Abbeville-től, Amienstől, Péronnetől délre, az Oise és az Aisne mentén. Sok helyen, ahol a németek nem tudják legyőzni az ellenállást, megkerülik a francia állásokat.

Egyes német harcikosai-csoportok a támaszpontokat kikerülve, helyenként elég mélyen beszivárognak, a beszivárgás mélysége azonban nem haladja meg a 10—12 kilométert. Ezeknek a német harcikosoknak több helyen kifogyott az üzemanyaga. A francia repülők nem elégszenek meg azzal, hogy a megbénult páncélos-csoportok ellen támadnak, hanem felkutatják a mozgásban levő páncéloszlopokat is és bombázóporral és ágyútüzzel árasztják el a németeket. A német harcikosok páncélzata többnyire ellenáll a földi fegyvereknek, mert a páncélzat az oldalakon erősebb. A páncélosok sulyának csökkentése céljából a tetőzetet vékonyabb páncéllemezéből készítik és mivel a harcikosoknak nincsenek léghárító fegyverei, valamint látási viszonyaik is igen korlátozottak függőleges irányban, a légi támadás ellen a páncélosokat csak a kísérő gyalogság tudja megvédeni.

Francia katonai körökben az a nézet alakult ki, hogy az ütközet elég kielégítő körülmények között folyik, bár a két szárnyon a németek előrehaladást értek el. Francia részről csütörtök reggel még azt hitték, hogy az ütközet nem terjed ki a jobbszárnyra, a német gyalogság azonban — a tüzés és harcikosok támogatása mellett — nagy tömegben indult harcra. Az ütközet hevesége fokozódott és a németek némi sikert értek el. A németek az Aisne-től északra előnyomultak. Ezen a részen most a világháborúból emlékeztető helyeken folynak a harcok.

LÉGI RIADÓ PÁRISBAN

Párisban és környékén péntek reggel 5 óra 20 perckor megszólaltak a légi veszélyt jelző szirénák. A francia fővárosban és környékén a légi riadó 5 óra 50 percig tartott.

AZ ANGOL LÉGÜGYI MINISZTERIUM JELENTÉSE

Londonból jelenti az Avala: A légügyi minisztérium közli:

Az angol légi haderő gépei az új támadás megindulása óta támadták a német gépesített egységeket, csapatösszevonásokat és az arcvonal mögött fontos közlekedési vonalakat. Szerdán hajnalban könnyű

angol bombázók Amiens és Arras között támadást indítottak a vasúti csomópontok ellen. Amikor ellenséges vadászgépek megkísérelték a visszatérő angol bombázók feltartóztatását, két német vadászgépet lelőttek. Az angol bombázók másik nagyobb köteléke támadást intézett a cambrai repülőter ellen és néhány száz méter hosszúságban megrongálta a vasúti pályatestet. Az angol bombázók St. Quentin és Douai között szintén tevékenységet fejtettek ki. Hamburg bombázása során,

Eredménytelen éjszakai bombalámadások

Berlinből jelenti az Avala: A német távirati iroda közli:

Az angol és francia repülőknek a német mőködés országok ellen intézett állítólagos sikeres támadásaival kapcsolatban német részről ismételt hangzattal, hogy ezeknek az éjszakai támadásoknak nem volt semmiféle katonai sikere. Junius 4-re virradó éjjel két ellenséges repülőgép jelent meg Meningen környékén és 700 méter magasságból bombákat dobott le. Münchenből keletre hat bombát dobtak egy tanya udvarára. E bombázás során csupán egy személy sebesült meg. Négy, rendkívül magasan haladó angol gép Majnafrankfurt és környéke ellen is támadást intézett. A bombázásnak három halottja, továbbá három súlyos és három könnyebb sebesültje van. Mindezeket az éjszakai bombalámadásokat kisebb-nagyobb magasságból hajtották végre, aminek katonai szempontból semmi értelme sincs — mondják berlini katonai körökben. Kijelentik, hogy igazi sikerek csupán nappal érhetők el, amikor felismerhetők a katonai és egyéb fontos célpontok. Igazolták ezt a

Az egyházi tulajdon védelme

Vatikánvárosból jelenti a német távirati iroda: A vatikáni körök aggodalmait a belgiumi és franciaországi hadművelési területen levő értékes székesegyházak sorsáért elosztotta a Vatikánból erre a célra kiküldött megbízott jelentése. A jelentés beszámol arról, hogy az egyházi tulajdon nem érte jelentősebb károsodás. Az 1914—18 évi háborús pusztításokkal szemben a mostani hadművelési területen sértetlenek maradtak az összes nagyobb és nevezetesebb székesegyházak. Vonatkozik ez mindenekelőtt Tournay, Coutra, Arras, Cambrai, Valenciennes, Lille, Ypern, Lens és St. Quentin székesegyházaira, amelyek épék maradtak, bár — az említett városokban lefolyt heves harcok következtében — más épületekben súlyos rombolások történtek. Teljes épségben maradtak Brüsszel, Gent, Brügge, Antwerpen és Belgium más nagyobb városainak templomai. Az egyházi körök jelentése ezt annak tulajdonítja, hogy a német hadvezetés nyilván szigorú parancsot adott a légi haderőnek és a tüzésnek, hogy a bombázások során lehetőség szerint kiméjjék az egyházi épületeket. A belga és francia egyházi köröknek az egyházi vagyon kiméklésére vonatkozó jelentések megerősítik azoknak az amerikai lapudósítóknak beszámolóit is, akik német meghívásra tekintették meg a hadművelési területeket.

NÉMET REPÜLŐK ANGLIA FELETT

A Reuter-iroda jelentése szerint pénteken a hajnali órákban német gépek jelentek meg Anglia egyes

amely több óra hosszat tartott, számos tüzelőanyagraktár kigyulladt.

LÉGI RIADÓK ANGLIÁBAN

Londonból jelenti az Avala: A légügyi minisztérium közli, hogy péntekre virradó éjjel Anglia több vidékén volt légi riadó. Megállapították, hogy a lincolshirei, suffolki és yorkshirei grófság felett, valamint a déli partok mentén német repülőgépek szálltak el. Az északkeleti partok mentén ágyúzást és motorzugást hallottak.

német légihaderőnek nappal végrehajtott támadásai.

SZIGORÍTÁSOK A NÉMET POSTAFORGALOMBAN

Berlinből jelenti a Magyar Távirati Iroda: A német nemzetvédelmi tanács rendelete értelmében szombattól kezdve különböző szigorítások lépnek életbe a Németország és a külföld közti postai forgalomban. A semleges államokkal való postai forgalmat is a legszűkebb térre korlátozzák. Nem szabad képes levelezőlapokat, fényképeket, rejtvényeket, sakkfeladatokat küldeni, nem szabad gyorsírást, titkos írást vagy titkos tintát használni, továbbá titkos nyelven írni. Ezenkívül a feladónak nem szabad a levelet a postaszekrénybe bedobni, hanem személyes igazolás mellett a postai tisztviselőnek kell a küldeményt átadni. Bélyeget sem szabad a külföldre szóló levélre ragasztani, hanem a bérmentesítést készpénzben kell leróni. A rendelet értelmében üzleti leveleket csak kézzel szabad írni. Magánleveleket kézzel is írhatók, de négy oldalnál hosszabbak nem lehetnek.

Tisztaság a szájban

akadályozza a fogbetegségek

kifejlődését. A naponta

eszközlendő fogápolás ezért

az egészség egyik parancsolata.

rők és a léghárító tüzéség működésbe lépett. A lincolshirei grófság egyik épületének közelében bombák hullottak le. Három ember megsebesült. Anyagi kár nem volt, csupán néhány ablak és üvegtető tört be. A délangiai légi riadó ideje alatt az angol vadászgépek a La Minche-esatorna felett fejtették ki tevékenységüket. (A. A.)

UJRA MEGINDULT A POSTAI FORGALOM HOLLANDIAVAL

A német távirati iroda amszterdami jelentése szerint június 7-től kezdve újra megindult a levelezési forgalom Hollandia és Európa többi állama között, kivéve Belgiumot és Luxemburgot. (A. A.)

AZ ANGOL LÉGÜGYI MINISZTERIUM JELENTÉSE

Londonból jelenti az Avala: A légügyi és a közbiztonsági minisztérium közli:

Ellenséges repülők több ponton átlépték Anglia keleti és déli partjait és széles körzetben felderítő repüléseket végeztek. Mint már korábban közöltük, több kerületben légi riadó volt. A léghárító tüzéség működésbe lépett és a vadászgépek is az ellenség üldözésére indultak. Az ellenséges repülők néhány gyújtó- és robbanóbombát dobtak le. Két személy megsebesült. Az anyagi kár csekély. Számos bomba a mezőre esett. Ezeket valószínűen a repülőtereknek szánták.

ANGOL LAPOK AZ ÚJ CSATÁRÓL

Londonból jelenti az Avala: Az angol lapok szerint még túl korai lenne következtetéseket levonni a Somme és az Aisne mentén folyó új offenzívából. A Daily Telegraph ezeket írja:

Bármit hozzon is az új észak-franciaországi csata, a német csapatok első ütése nem volt jelentősebb hatással a francia védelemre. Weygand tábornok jól kihasználta a rendelkezésére álló tizenöt napot, hogy megerősítse védelmi vonalát a folyónál. A francia katonák azzal a tudattal harcolnak, hogy ezúttal Párisról van szó.

Az iskolánklivüli népnevelés, minden egyesület első kötelessége.

Olaszország fegyverrel szabadítja fel népét a gazdasági rabság alól

~ írja az olasz sajtó

Róma és Berlin nem fél az amerikai beavatkozástól — Franciaország egész Tuniszt felajánlotta Olaszországnak

Minden késő, ebben a két szóban foglalható össze Olaszország állásfoglalása minden nyugatról jövő ajánlattal szemben. Kétségtelen tény ugyanis az, hogy London és Páris most már komoly áldozatoktól sem riadnak vissza, csak hogy biztosítsák Olaszország semlegességét. A Politika római tudósítójának jelentése szerint a franciák egész Tuniszt felajánlották az olaszoknak semlegességük fenntartása esetén. Mindezekre az ajánlatokra az olaszok azonban csak azzal válaszoltak: hogy későn van. Miért késő? azt a következőképpen indokolják:

»Olaszország 1938 novemberében körvonalazta követeléseit és akkor francia oldalról egyetlen szóval válaszoltak: soha. Ma már engednek, mert a szövetségesek rossz helyzetben vannak. Ki biztosít azonban arról, hogy a szövetségesek, ha esetleg győznének, nem vennék-e ismét el Olaszországtól azt, amit most kényszerhelyzetükben megadnak. Londonnak és Párisnak az az óhaja, hogy ma megegyezést akar velünk, egyáltalán nem jelenti azt, hogy a szövetségesek jövő akarják tenni hibáikat, amikor Olaszország ellen elkövetik, hanem csak a kényszerítő körülmények hatása alatt hajlandók engedményeket tenni.

Ezt mondják Rómában. Továbbra is azt állítják tehát, hogy most már későn van, emellett azonban továbbra is a legnagyobb figyelemmel kísérik a párisi kormányban bekövetkezett változást. Párisból jövő olasz jelentések szerint Reynaud külügyminiszteri minőségében ismét megkísérel majd olyan diplomáciai gesztust, amelyet — római vélemény szerint — az események már előre kilitástalanná tesznek, de azt a célt szolgálja, hogy az amerikai közvéleményre hasson.

Amerika magatartása ma feltétlenül közelről érdekli Olaszországot. Hiszen Churchill tragikus beszédében egyenesen felhívta az újvilágot, hogy jöjjön Nagy Britannia és Franciaország segítségére.

A Giornale D' Italia szerint azonban Amerika esetleges beavatkozása a háboruba teljesen hidegen hagyja ugy Németországot, mint Olaszországot. Az amerikai közbelépés már régen megtörtént a szövetségesek érdekében. Az amerikai beavatkozás megtörténhet anélkül, hogy ezáltal a haretér kibővüljön. Mert amennyire emelkedik a szövetségesek területi vesztesége, annál nehezebbé válik a tengerentúli szövetséges részére a segélynyújtás. A lap cikkének az a legérdekesebb része, amelyben megállapítja, hogy az eddiginél aktívabb amerikai beavatkozás olyan határozott politikai cselekedet és precedens, amelyet már most meg kell magyarázni. Nem igaz az, hogy Amerikának meg kell mentenie Európát, Európa nemcsak Angliából és Franciaországból áll, amelyeknek mindössze körülbelül kilencven millió lakosuk van, míg a tengely államok lakóinak száma meghaladja a százharminc milliót, ezenfelül van még sok más nemzet is, amelyek barátságos viszonyban vannak a tengellyel. Eszerint Amerika beavatkozása csak tüntető rokonszeny kifejezés lenne Európa egy kisebb része irányában, a Kontinens nagyobb része ellenében. Egy európai rendszer favorizálását jelentené. Ilyen beavatkozás nem maradhatna természetes következmények és az elkerülhetetlen reakció nélkül. Az európai államok eddig tiszteletben tartották a Monroe elvet, amely szerint Amerika az amerikaiaké, de az a tény, hogy az Egyesült Államok nagy indiszkrécióval résztvesznek

sok európai kérdés megoldásában önműködően azt a felhatalmazást adják az európai hatalmaknak, hogy beavatkozzanak olyan kérdésekbe is, amelyek csak az amerikai kontinent érdeklék. Ha az Egyesült Államok egy hatalom érdekében közbelépnek Európában, akkor semmi okát nem lehet annak látni, hogy miért ne lehetne egyszer egy európai hatalom olyan amerikai állam segítségére, amely összetűzésbe keveredik az Egyesült Államokkal. Ez igazságos viszonyosság volna, amelyet maga az Egyesült Állam kormány teremtett meg kezdeményezésével.

A NÉMET SIKEREK KÖVETKEZMÉNYE OLASZORSZÁGBAN

A fenti megállapítások alapján is megállapítható, hogy Olaszországban minden tekintetben készen állanak a beavatkozásra. A fasiszta kormány közben folytatja azokat az előkészületeket, amelyek a háboru viselése szempontjából elkerülhetetlenek. Az olasz partvidéknek a hajózás számára veszélyessé nyilvánításáról szóló intézkedés mellett számos más olyan rendelet is megjelent, amelyekből sokan arra következtetnek, hogy Olaszország tényleges beavatkozása már nem késhet sokáig. A Szirakusa és Málta közötti hajóforgalom megszüntetése, a személyszállító repülőgépek leállításai, végül pedig a római angol nagykövetség személyzetének 14 tagja is elhagyta Olaszországot. A francia és angol újságírók egy része ugyan még mindig Rómában van, akikhez nagy számban csatlakoztak újabban megérkező semleges újságírók.

Senki sem vonja kétségbe Rómában, hogy Olaszország súlyos elhatározások előtt áll. Sokan már véglegesnek tekintik ezt az elhatározást és ezért annyira mennek, hogy mindennap várják Mussolini sorsdöntő beszédét. Ez a beszéd el is hangzik majd, de minden jel szerint akkor, amikor megkezdődtek a hadműveletek.

Azt jelenti-e mindez, hogy a Földközi tengeren elkerülhetetlen a háboru? Erre 90 százalékos bizonyossággal lehet felelni — véli a Politika római tudósítója. Mindenki előtt ismeretesek azok a törekvések, amelyek az elmúlt napok során lejátszódtak. Mégis felvetődik a kérdés,

hogy miért csak 90 és nem 100 százalékban biztos a beavatkozás, akkor arra azt a választ lehet adni, hogy a szövetségesek az utóbbi időben különböző ajánlatokkal jönnek Rómába és ezzel magyarázzák a 10 százalékos elesést.

Ugyanakkor azonban, amikor a szövetségesek engedékenyek Olaszország követeléseivel szemben, a német hadsereg egyik csapást a másik után méri a brit-francia haderőkre. És milyen arányban növekedik a né-

met sikerek eredménye, annál fokozottabban hangsúlyozzák Rómában az olasz beavatkozás szükségességét és közeli voltát. Rómában különben is állandóan hangoztatják, hogy Róma és Berlin a legnagyobb egyetértésben dolgoznak és előre megállapított terv szerint történik minden a tengelyhatalmak két fővárosában. Ebben különben senki sem kételkedik, különösen nem a brenneri találkozó után.

A nyugati plutokrata hatalmak nem hallgatták meg Olaszország szavát, amelyet a béke érdekében hallatott

Milánóból jelenti a Stefani-iroda: A Giornale d'Italia »Az egyedüli felelősség« című cikkében a következőket írja: Francia hivatalos körökben azt állítják, hogy ha Olaszország hátrahávonul, felelős lesz a háboru kiterjesztéséért. Francia részről elfelejtik, hogy Olaszország volt az, amely mindig a háboru elkerülésére fáradozott akkor, amikor ez még lehetséges volt, de szava a nyugati plutokrata hatalmaknál süket fülekre talált — írja a lap. Angliának és Franciaországnak ez az en-

gesztelhetetlen magatartása abból eredt, hogy számtani bizonyossággal hitték, hogy le fogják győzni Németországot és Olaszországot. A helyett, hogy teljesítették volna ennek a két országnak, — amely csupán azt a szent jogát kérte, hogy úgy élhessen, mint a többi nép — jogos követeléseit, Franciaország és Anglia fegyverhez nyúlt és így került európai háborura a sor. A nyugati hatalmak hureba szálltak azért, hogy megsemmisítsék a szegény államokat.

Ma, amikor Olaszország olyan tevékenységbe kezd, amely összhangban van a Németországgal kötött felbonthatatlan szerződéssel, Olaszország felelősségéről beszélnek, mintha a fasiszta forradalom már régen nem vállalta volna magára azt a történelmi felelősséget, hogy az olasz nép számára megnyissa a jövő útját és fegyverrel szabadítsa fel a földrajzi és gazdasági rabságtól, miután céljait immár nem érheti el másként, csak erőszakkal. (A. A.)

AZ OLASZOK ELHAGYJÁK HAIFÁT

A Reuter-iroda jeruzsálemi jelentése szerint csütörtökön 150 olasz állampolgár, nagyrészt asszony és gyermek hagyta el Haifát a Galata olasz gőzös fedélzetén.

HAZATÉRNEK AZ OLASZOK A KÖZELKELETRŐL

Izstanbulból jelenti az Avala: Szmirnából érkezett jelentések szerint számos olasz nő és gyermek elutazott Olaszországba. Az Izstanbulban élő olasz gyermekek és tanítók egy része, valamint több olasz család a Citta de Bari olasz hajó fedélzetén elhagyta Izstanbult.

AZ ANGOL SAJTÓ AZ OLASZOKKAL VALÓ KONFLIKTUSRÓL IR

Rómából jelenti az Avala: A Messaggero azt írja, hogy a brit sajtó a mai helyzetről, amely mind súlyosabb lesz a szövetségesekre nézve, az által akarja elterelni a figyelmet, hogy másról ír. Így a Times a helyett, hogy angol dolgokról írna, az olasz közgazdasági helyzettel foglalkozik és azt írja, hogy azt katasztrófa fenyegeti. Az »Evening Standard« azt hiszi, hogy az Olaszországgal való összeütközés a brit flotta drámai erejét fogja bizonyítani. Mialatt az angol felhőkkel német bombák hullanak alá és mialatt a

német ágyukat a La Manche-csatorna partján a brit szigettel szemben állítják fel, az alatt az angol lapok morfium injekciókat adnak olvasóiknak — állapítja meg a Messaggero.

EGYIPTOM NEM AD TÜBB GYAPOTOT OLASZORSZÁGNAK

Kairóból jelenti a Havas-ügynökség: (A. A.) Abban a pillanatban, amikor egy gyapottal megrakott olasz hajó el akarta hagyni Alexandria kikötőjét, a hatóságok elrendelték, hogy a hajó rakományát partra kell tenni. A rendőrség most vizsgálja át a hajóból kirakott gyapotot.

MITTELHAUSER TÁBORNOK ANKARAI TANÁCSKOZÁSAI

Ankarából jelentik: Mittelhauser tábornok, aki — mint jelentették — Weygand tábornoktól átvette a keleti és földközi-tengeri francia csapatok parancsnokságát, repülőgépen Ankarából Beiruthba utazott. Mittelhauser tábornok Ankarában Izmet Inönü török köztársasági elnökkel és a török vezérkar főnökével tanácskozott. A török külügyminisztérium körében kijelentették, hogy Gunduz török tábornok Beiruthban tanulmányozza a francia vezérkarral és a levantei csapatokkal való együttműködés kérdését. A török tábornok rövidesen szintén Ankarába utazik.

Iskolai beiratások

A napilapok már közölték néhány napja elzött a vallás és közoktatásügyi miniszter legújabb rendeletét, amely a gyermekeknek az elemi iskolákba történő beiratkozására vonatkozik. Tekintettel arra, hogy ez a rendelet megszünteti az összes eddigi rendeletek joghatályát és mert ez az új rendelet egyedül és kizárólag mérvadó abban a kérdésben, vajjon a magyar nemzetiségű és anyanyelvű gyermekek a beiratkozásnál milyen jogokat érvényesíthetnek, — szükségesnek tartjuk a rendelet szövegének magyarozatát. Kérjük magyar testvéreinket, hogy a rendeletben lefektetett jogaikkal éljenek és ezekre gyermekeik beiratásánál hivatkozzon szíveskedjenek.

Elsősorban szükségesnek tartjuk a rendelet legfontosabb intézkedését megemlíteni és ez az, hogy a gyermekeknek a nemzetiségét egyedül a szülők hivatottak megállapítani. Az elmúlt gyakorlattal szemben, amikor ugyanis a gyermeknek a családi neve volt irányadó a gyermekek beiratásánál, most a gyermekek családi nevére való tekintet nélkül kell a beiratásnak megtörténnie. A szóbanforgó 26323 számú miniszteri rendelet ugyanis azt mondja: »A nemzetiségű kisebbséghez tartozó gyermekeknek a szülei akár szóban, akár írásban kötelesek nyilatkozatot tenni, hogy a nemzeti kisebbséghez tartoznak és kívánják gyermeküket a kisebbség iskolájába beírni.« Ez azt jelenti, hogy a magyar nemzetiségű szülő beiratandó gyermekével megjelenik az iskolaigazgató előtt és ott kijelenti, hogy magát magyar nemzetiségűnek vallja és ezért gyermekét a magyar nyelvű elemi iskolába kívánja beírni. A kiellenítés után az iskolaigazgató szemben az eddigi gyakorlattal, nem vizsgálhatja a gyermek apjának vagy anyjának családi nevét, származását stb. stb., hanem köteles a szülőnek ki nyilvánított akarata előtt meghajolni.

Egy másik fontos rendelkezése a miniszteri rendeletnek az, hogy eltekintve a korábbi gyakorlattal, a gyermekek az egyik szakaszról a másik szakaszra átirhatók. Ez alatt azt kell érteni, hogy a magyar nemzetiségű gyermekek ha a múltban akár az állami, vagy akár a német szakaszra kerültek az iskolaigazgatónak névelemzése vagy egyéb okok következtében, most a szülők kivánságára átirhatók a magyar szakaszra. Ha például a magyar gyermek az első két évet az állami szakaszon járta, jogosított most a harmadik osztályban már a magyar szakaszon járni, természetesen ha ezt a szülő kifejezetten megkívánja. Az ilyen átirások esetében az állami szakaszról a kisebbségi nyelvű szakaszra a szülők a beiratkozás alkalmával vigyék azonban magukkal a beiratandó gyermeknek keresztnevelén felül az előző évi iskolai bizonyítványát is.

Ennél a pontnál nagyon fontosnak tartjuk megemlíteni azt is, hogy azok a szülők, akik a rendelet megjelenésének időpontját megelőzően gyermekeiket hőnilyen oknál fogva nem irathatták be a magyar szakaszra, most pótlólag még kérhetik a gyermekeknek a magyar szakaszra történő beiratását egészen július 1-ig. El kell csak menniük az iskolaigazgatóhoz, ott írásban vagy szóban magukat magyar nemzetiségűnek vallaniuk és követelniük, hogy

gyermekük a magyar szakaszra irassék át.

A rendelet a tanítóra és az előadásra vonatkozó a következőket tartalmazza: »A kisebbségi osztályoknak előadói az államnyelv mellett a kisebbségi nyelvet is tökéletesen kötelesek bírni.« Ez tehát azt jelenti, hogy ellentétben a múlttal, a magyar iskolákon csak olyan tanítók nyerhetnek elhelyezést, akik a magyar nyelvet tökéletesen bírják szóban és írásban. Természetesen az államnyelvet is. Ezzel kapcsolatban azután azt is szükségesnek tartjuk megemlíteni, hogy a magyar nyelvű iskolákon a törvény előírásai szerint az államnyelvet is tanítani kell. Megnyugodhatnak tehát a szülők, mert a magyar anyanyelvű szakaszon gyermekeik az államnyelvet épp úgy elsajátíthatják, mint magán az államszakaszon. Eleget tehetnek tehát nemzeti kötelezettségüknek ugyanakkor, amikor gyermekeik érdekében az államnyelv elsajátításáról is gondoskodnak.

Vannak községeink és falvaink, ahol egyáltalán nincs vagy nem is volt magyar nyelvű elemi iskolai oktatás. Ezekre az esetekre is vonatkozik az új miniszteri rendelet. Azt mondja ugyanis, hogy ha legalább 20 vagy kivételes esetekben 25 gyermek szülei kérik a beiratást a magyar nyelvű szakaszra, ott ilyen szakasz megnyitandó. Az iskolának a megnyitását természetesen a szülőknek kell kérniük. Tekintettel arra, hogy e tekintetben a rendelet bizonyos alakszerűséget ír elő, ezeknek ismertetése helyett az ajánljuk, hogy a szülők forduljanak személyesen vagy írásban jelen sorok írójához, aki a legnagyobb készséggel szolgál felvilágosítással. Arra is hajlandó azonban, hogy személyesen kimegy az illető községbe és ott a szülőkkel együtt eljár az iskolaigazgatótól, hogy a rendeletben felsorolt adatokat rendelkezésére hozassa.

Mindezek után szükségesnek tartjuk magyar testvéreinknek a figyelmét felhívni arra, hogy a rendelet szelleme megszünteti az eddigi névelemzést. A fentiekben már aláhúztuk, hogy a szülő egyedül hivatott nemzetiségének a megállapítására és egyedül jogosított annak meghatározására, hogy gyermeke melyik elemi iskolai szakaszra kerüljön. Bármilyen legyen tehát az apának vagy az anyának a neve, bármilyen nemzetiségűnek ismerjük vagy mondják őt, a gyermek beiratásánál egyedül az a mérvadó, hogy a szülő magát milyen nemzetiségűnek vallja. Aki magát magyar nemzetiségűnek érzi és vallja, legyen bármilyen hangzású családi neve, igényelheti, hogy gyermeke a magyar szakaszra kerüljön.

Reméljük, hogy ezek után úgy a magyar szülők, mint az iskolaigazgatók megfelelnek külön-külön saját kötelezettségeiknek. A szülők abban a tekintetben, ami a magyar nemzetiséghez való tartozandóságot illeti, az iskolaigazgatók pedig a rendelet szelleme és utasításai tekintetében annál is inkább, mert legfőbb ideje, hogy megszűnjön a jugoszláviai magyarságnak leginkább husba vágó sérelme.

Dr. Deák Leó

Reggeli Újság
a magyarság napilapja

A szombori villanytelep vezetését ismerlette dr. Popovics Koszta szenátor a város tegnapi közgyűlésén

Szombor város képviselőtestülete tegnap délelőtt 11 órától déli félkettőig közgyűlést tartott Sztrojkov Ráda városelnök elnöke alatt. A közgyűlés napirendjén 16 pont szerepelt. A közgyűlés megválasztotta a város élmezési bizottságát, amely mozgósítás vagy háboru esetén a város élmezését intézi. A bizottság tagjai Sztrojkov Ráda, dr. Bugarszki Nenád, Lalosevics Szima, Ostin Ozren és Karolics Vujo.

Az 1940/1941 évi szociális pótdadót 5 százalékkal állapították meg.

de úgy, hogy azok a háztulajdonosok, akik legfeljebb kétszobás lakásban laknak és azok a kisiparosok és kiskereskedők, akiknek évi tiszta jövedelme nem haladja meg a 2000 dinárt, nem fizetnek szociális pótdadót.

A közgyűlés az egyes cikkek piaci illetékét 50 százalékkal emelte fel.

Elhatározták, hogy a városi nyugdíjasok illetményeit kiegyenlítik az állami nyugdíjasokéval.

Sztrojkov Ráda városelnök a város 1940/1941 évi költségvetési tervezőt terjesztette be, amelynek végösszege 16.778.234.91 dinár. A városi pótdadó a tavalyi 56% helyett 70% lesz.

A költségvetési vita első szónoka dr. Popovics Koszta szenátor volt. Részletesen, pontról-pontra taglalta a költségvetést és hangoztatta, hogy azt rendkívül óvatosan állították össze. A szociális pótdadó nem irányul a kis emberek ellen, de szükség van rá éppen a nagy szociális nyomorra való tekintettel. A pótdadót is fel kellett emelni 56%-ról 70%-ra, még pedig azért, mert mindennek az ára felment és a város szükségleteinek beszerzésére is sokkal több pénz kell, mint a múltban.

Szembe kell nézni azzal is, hogy a villanytelep nem jövedelmező vállalat, amint azt a múltban mindig fel akarták tüntetni és így nem lehet 600.000 dináros nyereséget beállítani a költségvetésbe, amikor nem nyereséggel, hanem 1.013.000 dinár veszteséggel zárta az üzletét.

Az elmúlt rezsimek idején mindig voltak egyes személyek, akik szorgalmazták a bevásárlásokat. Így két teherautót vetettek a várossal, amelyekért 108.000 dinárt fizettek, hogy a villanytelep szénét ezen szállítsák. Közben az autók egy évi gumiköltsége 40.000 dinárt tett ki és ma már nem a teherautókon, hanem ismét kocsikon szállítják a szenét a városi villanytelepre. Hasonló a helyzet a locsolótankkal is. Hangoztatták, hogy erre nagy szükség van és közben egy év alatt 45.000 dinárt költöttek rá. Ha ehhez hozzászámítjuk a 300.000 dinárért vásárolt tank annuitási költségeit, akkor kiderül, hogy Szombor városa az utcák locsolásáért évi százezer dinárt fizetett ki. Még szerencse, hogy a mostani városi vezetőség idejében jött és megakadályozta a két autóbussz beszerzését.

Beszéde további során részletesen ismertette Popovics Koszta szenátor a villanytelep ügyét. A villanytelep gépei részére 2.900.000 dinárt költött a város. Ezzel kapcsolatban szövegelt, hogy egy turbinát vettek, amire

semmi szüksége nincs a városnak. A turbina kapacitása ugyanis 700 kilowattóra, amikor a szombori fogyasztás 160—180 kilowattóra és telen a legnagyobb fogyasztás idején sem tesz ki többet 450 kilowattóránál. Az átvett gépek azonban nem feleltek meg a szükségletnek és ezért 400.000 dinárért még további pótgépeket kellett venni.

Sok panasz merült fel a városi adminisztráció drágasága ellen. Ezért ő a leglelküimeretesebben felülvizsgálta egy a város, mint a villanytelep adminisztrációját. Csudics mérnököt kérte, hogy vizsgálja meg a villanytelepen, mire a főmérnök kijelentette, hogy a legnagyobb rendben.

A könyvek átvizsgálásánál azonban kiderült, hogy kilenc hónap alatt egyetlen tételt sem könyveltek el.

A villanytelep ügyeinek felülvizsgálására kiküldött bizottság munkája megkezdésének más napján 24.000 dinár folyt be a villanytelep pénztárába, ebből 18.000 dinárt Csudics mérnököt, 6000 dinárt pedig Csudics mérnököt fizetett be. A bizottság jelentéséből megállapítható, hogyan dolgozott a villanytelep adminisztrációja.

Amikor Csudicsot felelősségre akarta vonni, hogyan vezethette így az ügyeket, amikor az ő indítványára vette a város hárommillió dinár adósságot a nyakára, a főmérnök előbb szabadságot kért, majd beteget jelentett és végül bevonult, úgy, hogy nem lehetett felelősségre vonni.

Két hónap előtt a trbovljevi szénbányától felszólítást kapott a városelnök, hogy fizessen ki a város 680.000 dinárt, amivel szénért tartozik. Ezt a számlát az elnök a villanytelepnek továbbította és ekkor derült ki, hogy a villanytelepnek nincsen pénze. Pedig a villanytelepek általában igen jól jövedelmeznek, amire a legjobb példa, hogy az amerikai tőke mennyire igyekszik Jugoszláviában is minél több villanytelepet megszerezni. Amikor a telepek 2.4 parába kerülni egy kilowattóra áram, akkor azt nyolc dinárért adja tovább a fogyasztóknak.

Popovics Koszta dr. ismerteti még azt a szociális munkát, amelyet az új képviselőtestület a télen végzett, elmondja, hogy az Alekszandar király-alapra már félmillió dinár gyűlt össze, úgyhogy Rusztincics Ante szobrászművész el is készítheti a lovasszobrot, amely Európa egyik legszebb szobra lesz. Reméli, hogy Vidovdánra már fel is állíthatják a szobrot.

Beszédét azzal fejezi be, hogy a városi közigazgatásban sikerül a teljes rendet helyreállítani és akkor a harmonikus munka ideje fog elkövetkezni.

Sigvanszki Szeren és dr. Veszelovszki indítványára a közgyűlés Csudics mérnököt azonnali hatállyal felfüggesztette állása alól és elrendelte ellene a fegyelmet megelőző vizsgálatot.

A közgyűlés ezután megszavazta a költségvetést.

A népjóléti miniszter javaslatot terjeszt a minisztertanács elé a noviszádi árvíz-károsultaknak nyújtandó államsegély ügyében

Cvetkovics Dragisa miniszterelnök kihallgatáson fogadta Petrovics Milos dr. városelnököt — A faházakat rövidesen kiosztják Noviszádon

A noviszádi árvíz-károsultak legnagyobb része olyan súlyos anyagi viszonyok között él, hogy a maga erejéből nem foghat hozzá náznak újjáépítéséhez. A részben már kiosztott, részben pedig kiosztásra kerülő gyors segély, amit a Reggeli Újság szerkesztősége juttatott az árvíz-károsultaknak és amit most, eszi ki Noviszád városa mind nagyon kevés ahhoz, hogy tényleg lehetővé tegye a telep újjáépítését. A szerencsétlenség alkalmával Noviszádon járt Cvetkovics Dragisa miniszterelnök és a többi miniszterek is mind megígérték, hogy a kormány nagyobb összegű segélyt juttat majd az árvíz-károsultak segélyezésére. Eddig azonban a segély kiutalása ügyében meg semmi lépés nem történt. Ez készítette dr. Petrovics Milos városelnököt, hogy közvetlenül a miniszterelnökhöz forduljon ebben az ügyben. Cvetkovics Dragisa miniszterelnök nagy elfoglaltsága mellett azonban csak esütörtökön este sikerült a városelnöknek kihallgatást kapnia.

Dr. Petrovics Milos a miniszterelnöknel történt fogadás alkalmával kérte, hasson oda, hogy a noviszádi árvíz-károsultak minél előbb megkapják azt a segélyt, amely nélkül nem foghatnak hozzá otthonuk újjó-
l felépítéséhez.

A miniszterelnök kijelentette a városelnöknek, hogy azok a lából készült házak, amelyeket a kormány a szerencsétlenül járt vízkárosultaknak akar juttatni,

hamarosan rendelkezésre állanak és így rövidesen kiosztják a noviszádiak között. A pénzügyi segély ügyében pedig felszólította dr. Petrovics Milos városelnököt, hogy forduljon dr. Budiszavlyevics Szergyán népjóléti miniszterhez, terjesszen az elő javaslatot a minisztertanácsnak a segély ügyében, azt a minisztertanács azonnal elfogadja és utána folyosítják is a segélyt.

Dr. Petrovics Milos városelnök már esütörtökön ériközésbe akart lépni a népjóléti miniszterrel, de az nem volt Beográdban. Ezért tegnap telefonon fordult dr. Budiszavlyevics Szergyán kabinet irrodájához és kérte, jelölje meg a miniszter azt a napot és órát, amelyben fogadhatja. A városelnök reméli, hogy kérdésére rövidesen választ kap és így ma vagy legkésőbb hétfőn fogadja is a szociálpolitikai miniszter. Tekintve, hogy a miniszterelnök és a kormány több tagja több ízben ígéretet tett a segély folyosítása ügyében, bizonyosra vezető, hogy a minisztertanács a népjóléti miniszter javaslatát elfogadja és utasítja a pénzügy-minisztériumot a segély folyosítására.

Dr. Petrovics Milos városelnök kijelentette munkatársunknak, hogy a maga részéről mindent megtesz a segély gyors folyosítása érdekében, hogy a telep lakossága még az őszi rossz idő beállta előtt felépíthesse újból otthonát.

Halálos esküvő

A második tárgyaláson is egyévi fogházra ítélte a szuboticaí törvényszék a topolai gazdálkodót, aki esküvője napján megölte a menyasszonyát — Az orvoszakértők szerint beszámíthatatlan állapotban foglalta el tettét

Szuboticaírói jelentik: A szuboticaí törvényszéken tegnap délelőtt tárgyalta másodsor Tásziacs Alekszandar törvényszéki bíró ötös büntető tanácsa Erdélyi Antal topolai gazdálkodó gyilkosságának ügyét. Erdélyi ügyében a múlt évben már tartottak tárgyalást s akkor egyévi fogházra ítélte a törvényszék. A vádlott, mint annak idején részletesen megírtuk, 1938 október 30-án

revolverével agyonlőtte Földesdi Etelka topolai leányt, akivel október 30-án kellett volna megesküdni s akivel már előzőleg is hónapokon át együtt élt. Az első tárgyaláson a törvényszék korlátoltan beszámítható állapotban elkövetett emberölés vétségében találta bűnösnek Erdélyit. Az ítéletet megfellebbezték s a noviszádi semmitőszék új tárgyalást rendelt el az ügyben, egyben utasította a szuboticaí törvényszéket, hogy kérje ki a legfelsőbb orvosi tanács véleményét arról, hogy mennyire volt Erdélyi beszámítható állapotban tette elkövetésekor.

A tegnap megtartott új tárgya-

lason a vádlott sirva tette meg vallomását. Beismerte tettét és kijelentette, nagyon megbána, amit tett, de felindultan, beszámíthatatlan állapotban öltötte ki

»az ő édes feleségének«

életét. Erdélyi állandóan csak így említi Földesdi Etelkát. Elmondja vallomásában, hogy két hónapig etek együtt, akkor elhatározta, hogy feleségül veszi a leányt. Topolán beiratkoztak és 30-án kellett volna megtartaniok az esküvőt. A kritikus napon el is ment a lány szüleihez, a szülők azonban közben rábeszéltek az áldozatot, hogy

csak abban az esetben menjen férjhez hozzá, ha azonnal ráirat őt lánca földet.

Kissé ingerült lett, hogy a lány, akit annyire szeretett s akiről úgy érezte szereti, ilyen üzleti hangon beszél közeli esküvőjükkel kapcsolatban. Szólt neki, erre a lány összeszedta és leköpködté. Anyjára elvesztette józan esztét, hogy előkapt a revolverét, amit magánál szokott tartani és agyonlőtte.

Földesdi István és felesége, az elhunyt szülei, kijelentik, hogy

azért nem akarták feleségül elengedni lányukat a vádlotthoz, mert a férfi beteges. Özvegy Horváth Márkné, aki a házasságot közvetítette és Erdélyi Rózsika, a vád ott huga elmondta, hogy

az elhunyt szerette a vádlot-
tat,

de a lány szülei ellenozték a házasságot, mégpedig azért, mert nem akarták, hogy lányuk Teleskán lakjék és a férjnek dolgozzék. Rábeszéltek arra is, hogy Erdélyi 15 lánca földjéből követelje őt lánca föld azonnali nevére iratását.

A bíróság ezután felolvasta a legfelsőbb orvosi tanács és dr. Joszopovics Miloje törvényszéki orvoszakértő véleményét, amely egyöntetűen kimondja, hogy Erdélyi erős felindulásban, csak

részben beszámítható állapotban foglalta el tettét,

s nem volt tudatában cselekedetének. A perbeszédnek elhangzása után a bíróság ítéletet hirdetett. Bűnösnek nyilvánította Erdélyit s mint az első tárgyalás alkalmával, ezuttal is

egyévi fogházra ítélte.

Tekintettel arra, hogy Erdélyi már több, mint egy évet töltött vizsgálati fogságban, a bíróság elrendelte azonnali szabadlábrahelyezését. Az államügyészség három napon belül nyilatkozik.

Ma estig lehet jelentkezni a budapesti társas-kirándulásra

Ma van a jelentkezés utolsó napja a budapesti kirándulásra. A június 12.-től 19.-ig terjedő budapesti társas-kirándulásra ma estig fogadnak el jelentkezéseket a Reggeli Újság szerkesztősége, a Putnik menetjegy iroda és annak fiókjai, valamint a Fruska Góra turista egyesület kirendeltségei.

A vasúti jegy ára Beográdtól Budapestig és vissza harmadosztályon 290, másodosztályon 390 dinár, Noviszádtól Budapestig és vissza harmadosztályon 260, másodosztályon 355 dinár. Ezenkívül ötven dinár a vízumdíj. Minden jelentkezőnek — a noviszádiak és beográdiak kivételével — a jelentkezés alkalmával be kell mutatni az illető rendőrhatalóság engedélyét, hogy a jelentkező külföldi útját engedélyezi. A noviszádi jelentkezők részére ezt a Putnik intézi el, ugyanugy a beográdi Putnik szerzi ezt meg a Beográdban jelentkezők részére is. A jelentkezés alkalmával mindenkinek három fényképet is be kell mutatnia.

II. KÁROLY ROMÁN KIRÁLY 10 EVES URALKODÁSA

Ma, június 8-án van 10. éve annak, hogy II. Károlyt Románia királyává választották. Románban az évforduló alkalmából országsszerzte ünnepek lesznek. hálaadó istentiszteleteket mutatnak be. Az elmúlt tíz év alatt Románia nagy fejlődésen ment keresztül s a modern, európai országok sorába emelkedett.

Az évforduló alkalmából Károly király nem kívánt ünneplést, azonban az ország népe spontán lelkesedéssel mégis megüli a nevezetes jubileumot.

Fürdődresszek legnagyobb választékban
Faragónál Szubotica, Labor palota

HIREK

FELHŐS IDŐ

Jugoszlávia középső és déli vidékein részben felhős, az északi és nyugati részekben derült idő volt. A hőmérséklet nem változott lényegesen. A legalacsonyabb hőmérséklet Kupresen 4 fok, a legmagasabb Om saljon 26 fok volt.
Időjelzés: Nagyrészt felhős idő várható, a délutáni órákban esetleg záporral, lényeges hőváltozás nélkül.

— **MAGYAR SZÜLÖK, MAGYAR ISKOLÁBA IRASSATOK GYERMEKEITEKET!**

— **A NYUGATI HADSZINTÉR RÉSZLETES TÉRKÉPE A REGGELI ÚJSÁG HOLNAPI SZÁMÁBAN.** A németek újabb offenzívájával a háboru új fejzetehez érkezett. Minden kis közsegért kemény harcok folynak, olyan közsegéért és falvakért, amelyek a legtöbb térképen meg sem találhatók. Hogy olvasóink figyelemmel kísérhessék a nyugati háboru pontos menetét, holnapi, vasárnapi számunkban a háboru színhelyéről teljes és részletes magyaryelvű térképet közlünk, amelyen valamennyi francia kisváros és falu is megtalálható.

A DUNA VIZE VESZEDELMESEN ÁRAD

A Duna vize ismét árad, még pedig veszedelmesen, amint azt a nemzetközi vízjelzőszolgálat közli. A Duna vize Dunaremetől magas vízállás mellett apad, onnan lefelé igen magas állás mellett tovább árad. A tegnapi vízmagasság az egyes helyeken a következő volt: Passau 750, Bécs 639, Pozsony 580, Komárom 660, Budapest 617, Paks 513, Baja 581 (esütörtök 550), Mohács 580 (esütörtök 550), Bogozovo 588 (esütörtök 571), Noviszád 492 (esütörtök 486), Zemun 556 (esütörtök 526).

— **Női kabátok, fűzők, melltartók, kesztyűk és harisnyák szaküzlete: Fischer J. és Fia, Novi Sad, Trg Oslobođenja 2.**

— **A beográdi magyar követség közlése.** A beográdi magyar királyi követség közli, hogy a zágrebi m. kir. konzulátus június 1-től kezdve m. kir. főkonzulátussá szerveztetett át. Ebből az alkalomból a zágrebi főkonzulátus illetékességi köréhez csatoltattak a Horvát Bánság oszijekai, vinkovcei, zsupanjai, sidi és iloki járásai, amelyek eddig a beográdi m. kir. követség illetékességi körébe tartoztak. Felkértenek tehát azok a felek, akik a Horvát Bánság oszijekai, vinkovcei, zsupanjai, sidi és iloki járásainak területén laknak, hogy f. é. június 1-től kezdve utlevél, vízum és egyéb konzuláris eljárás alá tartozó ügyeikkel a zágrebi m. kir. főkonzulátushoz (címe: Záhreb, Mazuranićev trg 6) forduljanak.

— **Dr. Schwarz Andrija belgyógyász.** Noviszád, Zseleznicza 12 elutazott.

— **FOTO AMATŐRÜK felvételeit legszebben és leggyorsabban BARTA I DRUG fotoszaküzlete dolgozza ki.** Noviszád.

— **Szombori rendőri hírek.** Mrkovics Petar 72 éves rancevői gazda tegnap reggel felakasztotta magát. Tíll Mátyás gákovói gazda bort vásárolt Baranyában, amit kocsis Bačvádi Sándor fuvarozott haza. A kocsis elhajtott Bírvaldszki borkereskedőhöz, ahol Jemszcski baranyai bortermelőként mutatkozott be és eladta a bort. Utána egy kocsmába ment mulatni, majd kocsi lovat otthagva megszökött. Tíll Mátyás gákovói vendéglős most a rendőrség útján keresi hűtlen kocsisát.

KÜLFÖLDI TÖZSZEZÁRLATOK

Zürich: Beograd 10, Páris 9.25 (névleg), London 16.50 (névleg), Newyork 4.46, Milánó 22.50, Berlin 178.25, Bukarest 2.25.

— Adományok az árvízkarosultaknak és a Házépítő Szövetkezettnek. A Kulai Iparos Dalárda, a "Zimberizombori szépasszony" előadásának tiszta jövedelmét 375 dinárt juttatott el hozzánk az árvízkarosultak megsegítésére. Szőresők Ferenc gyűjtése Verlika Pisznicáról 75 dinár, Millet János gyűjtése Katrinacról 40 dinár, ugyancsak a célra Lakatos Tihamer Bogojevórol 1187 dinárt küldött be szerkesztőségünkbe az árvízkarosultak megsegítésére. Az összeget az alábbi adakozók ajánlották fel: Beres Istváné, Lovász János, Rumi János, Pethő Anna, Hajnal István 1-1 dinár, N. N., Pacs Lajos, ifj. Hajnal István, Bogvo János, Kovács Tamás, Papp István, Ujj József, Molnár Mihály, Csendő Lajos, Lovász László, Szűcs Istváné, Molnár Márton, Bogvo Pál, ifj. Bogvo János, Karácsonyi Antal, Bartol Lajosné, Pásti Rozsi, Sztóján József, Szakal Lajos, Szűcs Imre, ifj. Szeverits Ferenc, Szeverits Ferenc, Pallós István, id. Lajkó József, Nára Istváné, id. Kovács József 2-2 din., N. N. 2.50 din., Barna Mihály, öz. Godanec Mihályné, Nára János, Pécsi József, Loboda Viktor, Rohacs Lázár, Kálóczi Antal, Túr Agota, Pásti Antal 3-3 dinár, Túr Imre 3.50 din., Pásti István, Pásti József, Balint Lajos, Dinnyesi István, Fink József, Szen Jakab, Barda József, Godanec József, Vermes Károly, Asztalos Pál, Jung Ignác, Loboda István, Kálmán István, Herczeg István 4-4 din., Molnár Imre, Bogvo János, ifj. Molnár Imre, Hajnal Imre, Kozma István, Szikora Antal, Buzási Mihály, Petrikovits Imréné, Buzási István (kőműves), Hajnal Szilveszter, Bence Antal, Nemes Félián, György István, Sztárangorcs Illés, Rumi József, Babel Mihály, id. Kövesdi András, öz. Bacskó Antalné, id. Kozma Józsefné, Hajnal Mihály, Vinkó János, id. Klem István, Loboda János, id. Horváth András, öz. Radits Károlyné, Horváth István 5-5 dinár, Fehér István (vasutas) 6 dinár. — Szomolenszki Teréz, Tamaskó István, Görög József, Bogvo Mihály, Kálóczi István, Pallós Lőrinc, ifj. Szűcs István, Rinkóczi Anna, Mezei István, Székely András, Hajnal János, Loboda Dezső, Rumi László, Buzási János, Lótányi István, Hajnal József, Buzási József, Rumi János, Pethő Mihály, Lampert Antal, Sosti János, Bajcsi István, Szeverits István, Papp Károly, öz. Horváth Agostonné, Bogvo Jánosné, Loboda Gábor, Günther József, id. Beres János, Palotai Antal, Murenyi Mátyas, id. Hajnal Mihály, Pallós György, Károly Imre, ifj. Szobonya József, Papp Imre, Bacskó Antal, öz. Bohacs Mártonné, Bakanca János, öz. Cirmaj Jánosné, Melenak János, Patak János, Pallós Lajos, Görög Imre, Bogvo Pál, Rumi István, ifj. Pásti Károly, Molnár István, Görög István, Szobonya Dániel, Lovász István, Schmidt István, id. Schmidt József, Schmidt József, Berkó János, Szobonya Félián, Lovász Adam, ifj. Lovász István, id. Kálóczi István, Pásti Mihály nyugdíjas, Vermes András, Molnár Lajos, Túr László, György András, Buzási István, Hajnal Balint, Sörfőző István, öz. Horváth Józsefné, Kraus Imre, Hajnal István, Gimpel József, Bajcsi Józsefné, Galambos Félián, Drozsnják Gyula, Hodán Antal, id. Túr József, Novák István, Takács János, Horváth Agoston, Barna Pál, ifj. Suhajda István, Cselenák István, Suhajda János, Lengyel Pál, Görög János, id. Nemes János 10-10 dinár, ifj. Loboda István 12 dinár, Berkó Jánosné, Dráznják János, Horváth Mihály, Lampert Ferencné 15-15 dinár, Kálóczi József (hárgazgó), Nemes Pál (szabó), Nemes Gáspár, Gerstner Károly, öz. Maros N., Balogh József, Suhajda Pál, Cirmaj János, Gere Géza, Kálóczi Pál, öz. Cepf Jánosné, Buzási Pál, Kovács Ferenc, id. Hajnal Lajos, öz. Buzási Józsefné, Deák István, Csendő Mária, Rumi István (fakereskedő), Berkó Antal, Vjátóvits Zsófia, Klenancz József, Pächler Károly, Asztalos János, Pekán József, N. N. Túr Pál, Görög János, ifj. Fazekas István, öz. Lam-

Énekelni tanít a gépmadár

Az enekmestereknek nem könnyű a mesterségük és különösen akkor nehéz a munkájuk, ha egész enekkart kell betanítaniok. A betanítás alkalmával a karmesterek minden szólammal külön kell foglalkoznia és csak akkor próbáhat az egész kar, ha már az egyes szólamok tudják a dallamot. Fárasztó és hosszú gyakorlat kell a siker eléréséhez és mindenki tudja, hogy a nyilvánosság elé csak úgy lépnek az enekesek, ha feladatukat hiba nélkül tudják.

Amerikából érkezett jelentések szerint egy ügyeskezü technikus érdekes készülékkel lépett nemrég a nyilvánosság elé. Az amerikai technikusok jól ismerik Z. R. Ranger rádióamatőr nevét, aki az utóbbi években számos meglepő találmánnyal aratott sikert. A szakértők mostani találmányának is nagy jövőt jósolnak és a hírek szerint különösen a »botfüllő« enekesek körében talál majd nagy tetszést, de a karmesterek is kitűnő segítőtársat kapnak a jönevű rádióamatőr készülékében. A készülék tulajdonképpen hangosfilmleadó szerkezet, amely a szükséges énekszámokat hangszoróval vagy ennek híján fejhallgatókkal közvetíti a fanulónak. A hangosfilmen a vegyeskar, tehát: a szoprán, alt, tenor és bariton számára kijelölt dallam külön hangszóvon van, a begyakorlások alkalmával az egyes szólamcsoportok külön helyiségbe vonulnak és a készülékből kiáradó éneket saját enekükkel kísérik.

Ha már a szólamok éneke hibamentes, akkor sor kerülhet az együttes próbára, amely abban áll, hogy a karnagy a nagy helyiségben felállított mikrofon és a saját szobájában lévő hangszorók segítségével egyszerre hallgatja a teljes kar énekét. Ha esetleg észrevétele van a karnagnak, egyszerűen kikapcsolja a készüléket és a hangszórón át adhat utasításokat. A hírek szerint a rádióamatőr készülékének nagy sikere van az Újvilágban a dalárdisták hatalmas táborában.

— BACSPETROVOSZELOI HIREK. A folytonos esőzés folytán a szőlőket nem lehetett permetezni s így alapsan meglepte őket a peronoszpóra. — Az előjáróság arra kéri a lakosságot, hogy ha van fölösleges gabonaneműje, lakmányja vagy egyéb más élelmiszere jelentse be a legközelebbi katonai parancsnokságnál, ahol a legjobb aron megveszik. Bejelenthetik Zsivkovics Jován közösgyi tisztviselőnél is a 3-as számú szobában. — Akik esélytelennek szeretik a szántóföldjükre beszerezni, különösen a szikes talajú földekre, a legelősebb aron való beszerzése végett ajánlják Zsivkovics tisztviselőhöz forduljanak. — A jövedelmi adófizetők, kereskedők, iparosok adóelőirányzatukat megtekinthetik az adóügyosztályon, ahol közszemlére ki van téve. Az előirányzást csak hivatalos órák alatt nézhetik meg. — Horti István földműves jelentést tett a csendőrségben, hogy a lakásából nagyobb összeg pénz ellopott. A csendőrség a lopás ügyében vizsgálatot tartott s két fiatal ember ellen eljárást indított.

... Igen, de az Idol terpentines

— Két évről egyévi fegyházra enyhítette a noviszádi semmitőszék a parabutyi gyilkos gazdálkodó büntetését. A noviszádi semmitőszéken tegnap délelőtt hirdetett ítéletet dr. Bogoszályveics Emilián semmitőszéki elnök büntügyi tanácsa Ofner Stefan parabutyi gazdálkodó emberölésének ügyében. Ofner, mint megírtuk, parabutyi tanyáján dorroggal úgy fejbe ütötte Rényics Iván bosnyák árust, hogy belehalt sérülésébe. A noviszádi törvényszéken ez év január 26-án tartottak tárgyalást Ofner ügyében. A tárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy Rényics és fivére támadtak rá és jogos önvédelmében követte el tettét. A bíróság Ofnert kétévi fegyházra ítélte. A noviszádi semmitőszék tegnapi ítélethirdetésében az enyhítő körülményekre való tekintettel Ofner büntetését kétévi fegyházról egy évre szállította le.

— Székrekedésnél és emésztési zavaroknál így unok reggel éhgyomorra egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet. Reg. S. br. 15485/35.

— Háborus törvény Egyiptomban. Kairóból jelentik: Egyiptomban elfogadták a háborus törvényt. Az új törvény a kormányának háboru esetén nemzetvédelmi nézőpontból teljhatal-

— Nyugdíjat kapnak a Romániában élő volt magyar csendőrök. Bukarestből jelentik: Az erdélyi volt magyar csendőrök ügyében a román legfőbb állami számvevőszék elvi jelentőségű döntést hozott. A számvevőszék kimondotta: a csendőrök nem katonák, hanem állami köztisztviselők és így joguk van a nyugdíjra, amelyet eddig több fórum megtagadott tőlük.

— Anglia fokozza mezőgazdasági termelését. Londonból jelentik: Tizezer mezőgazdasági munkásnőt vesznek fel haladéktalanul az angol földek művelésére. Az angol kormány harmincezer tanya azonnali ellenőrzését rendelte el. A földművelési miniszter pedig felhívást intézett a lakossághoz, hogy munkásnők jelentkezzenek.

— MÁLLIGYOSI HIREK. Bábics Mihály a Csernik-féle vendégőben mulatozás közben beverte az ablakot s az üvegszilánkok elme'szették karján az ütőereket. A pörüljért mulatozót dr. Tóth Arvay Márk községi orvos kezeli. — Az adók vető bizottsága a málligyosi vendéglősök részéről Dömötör Pált, Csernik Ferencet, illetve Bábics Jánost delegálták. — A megszárosok és hentesek körében egyre több panasz hangzik el, hogy amióta a husztalan napokról szólvó rendelet megjelent, azóta a községben veszélyes módon elszaporodott az engedély nélküli disznóvágás. Az illegális disznóölések megakadályozására erőlyes lépés megtételére készülnek a megszárosok. — Hermecz István gazdálkodó kukoricája nem kelt ki rendesen, mire Hermecz pa'ántáással kísérletezett. A kísérlet fényesen bevált, a málligyosi gazdálkodók elhatározták, hogy követik Hermecz példáját. Ezt az eljárást egyébként közgazdasági szakértőnk, Zvík Károly is ajánlotta még a tavaszi munkálatok megkezdése előtt. — Piaci árak: Buza 240, kukorica 190, ujkrumpli 6 dinár ki'önkint, cseresznye 5-8 d'nár, földleper 8, vaj 18, liba 11, csirke 12, marhahús 12, disznóhús 14, borjúhús 16 dinár.

BEOGRÁDI ÉRTEKTŐZSDE

Devizák: (kinlát — kereslet dinárokban) + 28.5% prim.

Junius 7.

Devizák: Newyork (100 dollár) 4465-4425, Genf (100 svájci frank) 1063.81-993.81, Szaloniki (100 drachma) magánklíring 32.85-32.15, Newyork magánklíring 5520-5480, Berlin magánklíring 1490-1470.

Allampapírok: 7%-os Hip. bankkötvény — 101, 8%-os kü földi kölcsön — 94, 7%-os kü földi kölcsön — 84, 2 1/2%-os Rafna Steta 392-390, kötes 391-390, 6%-os bégluk 62.50-61, kötes 61.50, 6%-os dalmát agrár 55-54, kötés 54.

Részvények: Narodna Banka 7950-7800, Agrarna Banka 174-173, kötes 174.

NOVISZÁDI TERMÉNYTŐZSDE

Buza, bácskai Noviszád és Szombor környéki 249-251, középbácskai 250-252, felsőbácskai 252-254, baranyai 248-250, tiszai úszály 253-255, felsőbánáti 250-252, délbánáti 247-249, szerémi 248-250, szlavóniai 248-250. Rozs, bácskai 208-210, bánáti 204-206. Arpa, bácskai és szerémi 205-207.50. Zab, szerémi 202-204, szlavóniai 204-206. Tengeri, bácskai garántált minőség 207-209, vrsaci paritásban 206-208, indiai paritásban 207-209. Buzaliszt, bácskai és bánáti állomásról nullás g g és g 362.50-372.50, kettes 342.50-352.50, ötös 322.50-332.50, hatos 302.50-312.50, hetes 272.50-282.50, nyolcas 175-180, szerémi és szlavóniai állomásról nullás g g és g 357.50-367.50, kettes 337.50-347.50, ötös 317.50-327.50, hatos 297.50-307.50, hetes 267.50-277.50, nyolcas 175-180. Buzakorpa jutásakokban, bácskai és szerémi 162.50-165, bánáti 160-162.50. Fehérbab, bácskai és szerémi 2%-os, zsák nélkül 435-440. Sertészsír 25 ki'ós kánákban brutto nettóért 1825-1850, hordókban, netto, franko hordó 1875-1800. Irányzat: Szilárd. Forgalom: közepes.

SZINHÁZ-FILM

Fényesen sikerült a noviszádi »120-as tempó« főpróbája

A ma esti előadás sikere minden tekintetben bizonyosra vehető

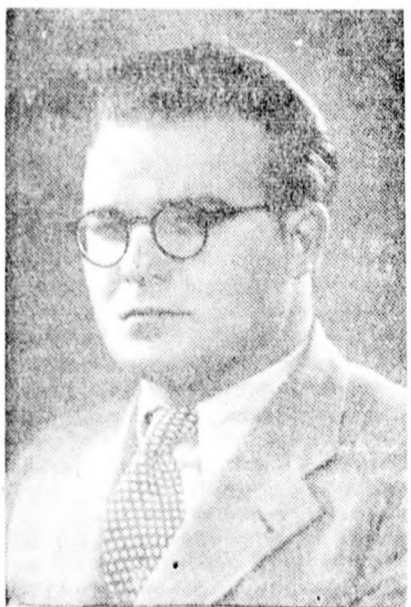
BALASSA IMRE

KAPOTS ANTAL

BALÁZS LAJOS

BORSOS ERNŐ

Tegnap este a noviszádi Beltéri Katolikus Kör színházának színháztermében kitűnően sikerült főpróbát tartott a kör együttese a ma este pontosan 9 órakor bemutatásra kerülő 120-as tempó című vígjátékából. A próba előadásnak is beillően sikerült.

A szereplők szereptudása tökéletes, ruhározott játéka a siker biztosítója.

A főszereplők Podola Nándor, Vengrin Agi, Borsos Ernő, Keresztési Sándor, Barth Sándor, Hoffmann Emma, Madár Emmi, Szolleti Karolina és Thurzó Klári mellett említésre méltó Dorogi Béla, aki csak néhány napja ugrott be a gyakorlatra bevonult Füstös Illés szerepébe. Noviszádi közönsége a következő szereposztásban látja ma a 120-as tempót:

Elnök	Borsos Ernő
Marianne	Vengrin Agi
Levleki	Podola Nándor
Vilma	Madár Emma
Perlakiné	Hoffmann Emma
Richter	Keresztési Sándor
Hornig	Bokay Imre
Walter	Kovács István
Titkar	Benedek Pál
Blankó	Thurzó Klári
Szekely (Sváró)	Barth Sándor
Müller	Kapots Antal
Perlaky	Füstös Illés
Lányi	Balassa Imre
Köves	Balázs Lajos
Feleki	Pete István
Mihály	Gerold Tibor
Richterné	Szolleti Karolina
Kuesera	Szilágyi Imre

Az együttes fiatalabb tagjainak játékán megerzék Keresztési rendezése. Különösen a mimikájuk javult sokat, hogy a színesz kezébe vette őket. A

BARTH SANDOR

Noviszádi Uránia mozi

Garçonlakás kiadó

Főszereplők: Simor Erzsé, Turay Ida, Pataki Jenő, Juhász József és Rajnay Gábor

Az utóbbi idők legnagyobb magyar filmvígjátékát mutatja be néhány nap óta az Uránia. A filmnek általános sikere van, a közönség valószínűleg megtanulja a jövőben e három betűt: »M. I. F.« amely a gyár nevének rövidítése. A közel múltban ugyanis megkezdtek gyártani Budapesten a legmondásabbban válogatott témák filmjeit s hogy a közönség is filmet kapjon, arra a magyar nők ügyeinek. Így alakult meg azután a Magyar Nők Filmtársasága, amelyről bizonyára még nagyon sok jó filmet kapunk.

A Garçonlakás kiadó igaz-vevő pesti darab, igazi pesti humor és kissé XX. századi ízü szerelem szövege. A kezdő

PODOLA NANDOR

főerőségek a férfiak közül ezuttal is Barth, Borsos, Kovács és a főszereplő Podola.

a hölgszereplők valamennyien elsőrangú produkálnak.

Játéka kiforrott, hibátlan. Mindent összegezve, a mai előadásban a nézők seregevel együtt a siker is bevonul a Beltéri Katolikus Kör színháztermébe s a próbán látottakból ítélve jónéhány előadásban híven kitart majd a 120-as tempó mellett. A jegyekből elővételbe már annyi elfogyott, hogy az erkölcsi siker mellett az anyagi siker máris százszázalékosan biztosítva van. Melékeltén bemutatunk még néhány szereplőt a ma esti előadásból, névszerint: Podola Nándort, Barth Sándort, Borsos Ernőt, Kapots Antalt, Balassa Imrét és Balázs Lajost. Valamennyien kitűnő játéka képviselnek, azokkal együtt, akiknek külsőjeit technikai okokból nem hozhattuk. A ma esti bemutatóra jegyek már csak korlátozott számban kaphatók. Előadás után, mint megírtuk,

tánevigalom következik kivilágos-kivirradtig.

a talpalávaló közkedveit noviszádi jazz zenekar szolgáltatja. Felhívjuk a közönség figyelmét arra, hogy az előadást pontosan kezdik és kezdés után a termet bezárják.

tör a botrány, de akkora, hogy az már csakis jó befejezéssel érhet véget s vele a film is. A film nagyszerű dalbetétekkel van feltűzve, az énekhármás feledhetetlen szépséggel tölti el a nézőt. A Garçonlakás kiadó még néhány napig marad az Uránia műsorán.

Petrováradon megismétlik a Muskátlit. Petrováradról jelentik: Czireky-Fetter Imre színműve a »Muskátlit«, amelyet a múlt héten mutatnak be óriási sikerrel a Jótékony Nőegylet műkedvelői június 9-én, vasárnap délután fél 4 órai kezdettel közönségükre újra színrekerül a Ref egyházközség termében.

A »Három a kislány« délutáni előadásban Szentán, Vasárnap, június 9-én délután 3 órakor Szentán, az Eugen színháztermében megismétlik ezt az örökbecsű művet. A jó vonat-összeköttetés folytán vidékről is sokakat vonz a klasszikus Schubert zene és az elsőrangú műkedvelő gárda.

A bácsopolai Katolikus Körben ma előadják a »Huszárkisasszony«-t. A bácsopolai Katolikus Kör műkedvelői együttese ma este a Puhalák vendéglő nagytermében, Reitter Gyula rendezésében előadja Cserhati Lajos »Huszárkisasszony« című három felvonásos zenés vígjátékát. Az előadás szereposztása a következő: Péter Lajos (Balázs), Szatmári Bözsi (Balázs), Léderer Ica (Balázs leánya) Csizmár Lajos (Lacika, Balázs fia), Sipos Dezső (Rhédey földbirtokos), Ravasz Bözsi (Pirike), Szent Imre (Tary ezredes), Szabó János (Bánfalvy kapitány), Kovács Károly (Kutassy főhadnagy), Csábrádi István (Dióssy főhadnagy), ifj. Hatvani Máté (ezredorvos), Balogh István (Báffy szinigazgató), Rajcsán Katica (Lengeffy primadonna), Reitter Zsuzsa (Jutka mindenese), Hajnal László (Gergely tisztiszolgá), Lőrinc Péter (Jelfy hadnagy), Baranyi Mihály (levélhordó). A táncszámokat Landau Juliska táncitanárnő tanította be, a zenekart Hoffmann Károly vezényli. Jegyek elővételben Nagy László főutcai divatáru kereskedésében kaphatók. Az előadást nagy érdeklődés előzi meg.

A Horvátországi Magyar Közművelődési Közösség közlése. Sokan fordulnak szövetségünkhöz felvilágosításért a szövetség céljára és tagságra vonatkozólag. Ezzel kapcsolatban felhívjuk a magyarság figyelmét alapszabályunk következő pontjaira: 3. §. A szövetség célja a horvátországi magyar kisebbség szellemi, esztétikai, erkölcsi és társadalmi kulturájának ápolása és nemesítése, valamint anyagi és szociális helyzetének javítására való törekvés, stb. 4. §. A Magyar Közművelődési Közösség, politikával nem foglalkozik, az egysület működési keretén belül minden politikai tevékenység tiltva van. 13. §. A szövetség tagja lehet korra és nemre való tekintet nélkül minden kisebbségi magyar nemzetiségű jugoszláv állampolgár, aki a Horvát Bánság területén lakik. Alapító és pártoló tag lehet minden magyar nemzetiségű jugoszláv állampolgár tekintet nélkül arra, hol lakik. — A vezetőség.

ZSIRKÖZPONT LÉTESÜL OLASZORSZÁGBAN.

A zsir szükséges és hasznos dolog. S elismerem, hogy a központ is jó. Együtt se rossz a kettő, de úgy vélem: Legjobb zsirközpont - a kövér disznó

FANYAR TÓBIAS

A nép nevelése az egyesület létalapja. Előadásokat ingyen küld a Közművelődési Tanács.

KÖZGAZDASÁG

Noviszádon 18 dinár a sertészsír ára

Elég élénk forgalom a noviszádi piacokon

Noviszádon az egyes hentesüzletekben különböző áron adták el a sertészsírt. A legjellemzőbb az volt, hogy a belvárosi üzletekben olcsóbban adták a zsírt, mint a külső részeken, ahol 19 és 20 dinárt is elkértek a zsír kilójáért. A noviszádi városi előjáróság ezért értekezletet hívott össze, amelyen az érdekeltekkel együtt történt megállapodás alapján úgy döntött, hogy Noviszádon 18 dinárban maximálja a sertészsír árát. Eszerint tegnapról kezdve

további intézkedésig senki sem kérhet többet a sertészsír kilójáért, mint 18 dinárt.

A többi husneműek ára különben nem változott, csak éppen a borjúhús ára ingadozik aszerint, hogy milyen a felhajtás az állatpiacon.

Tegnap a noviszádi állatpiacon a következő árakat fizették: szarvasmarha 5-7, sertés 9-11.50, borjú 11-13, bárány 7.50-8.50 dinár kilonként. A felhajtás már valamivel jobb volt, mivel az esős idő elmúlt, amely pedig vasárnapról esütörtökig erősen csökkentette a piaci felhajtást.

A zöldség és gyümölcsipacokon is nagy az élénkség. Tegnap különösen sok és szép földieperet hoztak eladásra. A napokig tartó eső nagyon jó hatással volt a földieper kifejlésére és így tegnap a szép nagyszemű eper kicsinybeni

ára 6-8 dinár volt. A különösen válogatott nagy szemekért sem kértek többet kilenc dinárnál, pedig két-három nap előtt az ilyen áruért 14-16 dinárt is kellett fizetni. Elég sok cseresznyét is hoznak, amelyet kicsinyben 5-7 dináros áron adnak el. Más friss gyümölcs még nincsen a piacon.

A zöldség és főzelékpiacon a noviszádi termelvényeken kívül dalmáciai zöldbab van, amelynek kilóját 12 dinárért adják el.

A többi főzelékféle ára lassan enged eddigi magasságából, így a zöldborsó kiloja 3.50-4 dinár, az

új burgonyáé 2-3.50 dinár volt kilonként. A szép kalarábé csomója 1.50 dinár, a saláta feje minőség szerint 0.50-1 dinár, a spenót még drága, mert tegnap is öt dinárt kértek kilójáért. Feltűnő azonban az új zöldség drága volta, mert egy kis csomóért két dinárt kell fizetni. A zöldpaprika darabja 0.50-0.75 dinár, az uborkaé 3-4 dinár, a retek csomója egy dinár, a zöldhagymaé ugyanannyi.

A baromfipiacon az árak még mindig magasak,

ugy hogy az átlagfogyasztó közönség nem engedheti meg magának azt a luxust, hogy baromfit egyen. A kifejlett baromfi párjáért 45-50 dinárt, sőt még ennél többet is kérnek.

A halárak is elég magasak, mert a ponty 16-18, vágott harcsa 22, süllő 16-20 dinár volt kilonként.

Leszállították a kisebb fizetésű alkalmazottak adóját

Az adómentes létminimum az eddigi havi 400 dinár helyett 600 dinár - A kiskorú gyermekek után az eddigi 100 dinár helyett ezentúl 150 din. az adómentes jövedelem

Az érdekeltek nagy részének figyelmét elkerülte az a körülmény, hogy az új adóreform alkalmával a kisebb fizetésű alkalmazottak szempontjából számos könnyítést léptettek életbe. Így a havi fizetéses alkalmazottaknak eddig havi 400 dinár volt az a létminimum, amelyet nem adóztattak meg, míg most

a létminimumot 600 dinárra emelték.

Vagyis, akinek hatszáz dinár fizetése van havonta, annak egyáltalán nem kell adót fizetnie. Eddig az elő, törvényes, kiskorú gyermek után havi száz dinár jövedelem volt adómentes, ezentúl pedig 150 dinár adómentes.

Ezek szerint ezentúl a nőtlen és gyermektelen alkalmazottak adómentes havi jövedelme hatszáz dinár, ha 700 dinár a havi megadózott jövedelme, akkor az eddigi

havi 9 dinár helyett 7 dinárt fizet a 800 dináros havi jövedelem után az eddigi havi 13 dinár után ezentúl havi 6 dinár az adó.

Ha az adófizetésre kötelezett jövedelme meghaladja a havi ezer dinárt, akkor éppen annyi adót fizet, mint eddig.

Az a magánalkalmazott, akinek egy kiskorú gyermeke van, most havi 750 dinár jövedelemig élvez adómentességet, akinek 800 dinár havi jövedelme volt az eddigi 9 dinár helyett most 4.50 dinárt fizet, 900 dinár havi jövedelem után az eddigi 13 dinár helyett most 5.50 dinár adót fizet, az ezer dináros fizetés utáni adó az eddigi 16 dinár helyett 8.50 dinár. Ha ezer dináron felüli jövedelme van, akkor éppen annyi adót fizet, mint eddig. Hasonlóan változott azoknak a magánalkalmazottaknak az adója is, akiknek egynél több gyermekük van, mert

minden egyes gyermek után az eddigi száz dinár havi jövedelem helyett ezentúl 150 dinár lesz adómentes.

A hetifizetések adója is csökkent. Így a gyermektelen alkalmazott, aki az idén március végéig heti száz dináron felüli fizetéssel már köteles volt adót fizetni, most csak heti 150 dinár után kell adót fizetnie, az egygyermekes családapának eddig heti 125 dinár után nem kellett adót fizetnie, most pedig heti 185 dinár jövedelem után élvez adómentességet, a kétgyermekes heti fizetéses eddigi 150 dinár helyett most 222 dinár jövedelem után adómentes, a háromgyermekes családapának heti 258, a négygyermekesnek heti 294, az ötgyermekesnek heti 330

— Doktor Rác Ferenc.
— Hogyan?...
— Mit akarsz?
— Még egyszer... a... nevével!...
— Doktor Rác Ferenc.
— Magas te metű, szöke fiatal ember?
— Az.
— Kráglfi fia!
— Kié?
— Kráglfié. Nem szabad meggyilkoltatnod!
— S miért ne?
— Pista!
— El van intézve. Ezen nem lehet változtatni.
— Dehogya is nem, Pista. Igenis, meg kell változtatnod elhatározásodat. Hogy én a szegény Kráglfi fiát megöljem! Ki hallott már ilyet!
— Valóban azt kell hinnem, hogy meghígult az eszed.
— Dehogya. De lásd, az öreg Riskó évtizedeken át a leghűbb cimborá volt, a tűzbe ment volna bármelyikünkért, ebben is veszett el. Megérdemli tőlünk, hogy a fia életét megkíméljük.
— Holnap este a helyeden lesz! A többire nem vagyok kíváncsi.
— Nem, nem veszek részt ebben a dologban.
— Igenis, részt fogsz venni!
— Ha nem határozol másként, megtartom az engedelmességet!
— Ne bűszíts fel, Praček! E'ég volt a fecesgéből. Ha vonakodol, fiad veszve van!
A portás a karosszékbé hanyatlott.

lagalmas történet a száz év előtti Budapest mélységeiből

A bűnösök meglakolnak, a jók elveszik jutalmukat.

(71)
A fia, a fia!
Ez volt a sebezhető pontja, itt véget ért lelki ereje és erkölcsi ellentállása.
Nem tehetette, hogy miatta a fiát megöljék. Inkább újra kezébe veszi a gyilkoló szerszámot, inkább megöli akár száz embert is.
Tudta, hogy amit a Fekete Ember mond, az nem üres fenyegetés. Jelen volt nem egyszer, amikor Pista a legjobb cimborákat irgalmatlanul felkötötte.
— Mi bajod Kráglfi fiával? — nyögte ki végre.
— Halálos ellenségekké lettünk.
— Nincs más út és mód arra, hogy bosszút állj rajta?
— Nincs, Praček. Az az ember mindannyunkra nézve rendkívül veszélyes.
— Jólelkű ember.
— Az az ő baja!
— Ha szót értenél vele...
— C'italan időfecsérlés volna! Mit tudod te, hogy milyen számadást kell vele elintéznem! Sokkal kevésbé volna veszede'mes, ha nem éppen ő róla volna szó. Ezt az em-

bert csak az éj sötétjében, hátulról, késsel lehet elintézni. Iszonyatos ereje van, amely fölér az enyémmel, csakhogy ő tíz évvel fiatalabb, mint én s így övé az ifjúság minden előnye. Erejét növeli még valami, amit atyjától örökölt: a fűgesség és vakmerőség. Nem, Praček, ezen nincs mit gondolkozni. Ma éjjel vesznie kell, mert máskülönben ő pusztít el engem. Kár, hogy nem tartozik közénk, tizszeresen fölülmulná az apját.
— Válassz magadnak más cimborát erre a munkára!
— Semmi ellenvetést ne halljak többé.
— Rossz előérzetem van.
— Csakugyan vénasszonnyá lettél.
— Nevezdél annak, csak ments föl erre az éjszakára!
— Szót se többet! Helyeden légy!
Praček lehorgasztotta a fejét.
— Ott leszek! — mondotta sötétben.
A báró beseperte a pénzt s az

ajtó felé indult.
Ott gondolkodva megállott.
— ...Praček!
— Nos?
— Az éjjel majd a kertben elegend nehezen fogsz fölismerni.
— Miért?
— Más lesz a külsőm. De mint-hogy Riskó Ferit jól ismered, kísé-rőjében kress engemet. Nem lesz szakállam és szalonöltözetet fogok viselni.
— Meg fogok ismerni alakodról és hangodról.
— Helyes!
— A báró eltávozott a kórház-ból.
Pračeket rettentő érzések marcangolták, amikor lakásában egyedül maradt.
Ilyen visszataszító, utálatos szerep még sohasem várt rá.
Tizenöt év óta nem dolgozott késsel s most újra kezébe kell vennie és éppen Feri ellen, aki iránt mély rokonszenvet érzett.
Leszófolta a lámpát és a szekrényhez lépett, hogy előkeresse azt a kést...
A szekrényajtó esikorogva fordult meg rozsdás sarkán.
A falakra kísérteties árnyak vetődtek.
A vérfoltos késpenge megbil-lent Praček kezében.
Homloka izzadt, keze remegett.
A lámpa lángja füstösen föllobogott, majd újra összezsugorodott.
A falból egy árny lépett elő s könnyörögve nézett Pračekre...
Az iszonyodva megtántorodott s kezéből kiesett a kés.
Kráglfi látta maga előtt, úgy

és a hatgyermekesnek heti 366 dinár jövedelem után élvez adómentességet.

Ezenkívül az egy százalékos rendkívüli hozzájárulás tekintetében is történt változás. Ezentul ezt az egy százalékos rendkívüli hozzájárulást a heti fizetéses alkalmazottaknak is fizetniük kell, míg eddig ez a föl fel voltak mentve. Kivételt ez alól azok a munkások képeznek, akik utólag kapják a fizetést csak azokért az órákért és napokért, amelyeken dolgoztak. Tekintve, hogy a gyári és általában ipari munkások nagyrésze órabérért dolgozik és utólag kapják a fizetést annyi órára, ahányat dolgoztak, úgy mindezek a munkások,

továbbra is mentesek az egy százalékos rendkívüli hozzájárulás fizetése alól.

Az egy százalékos hozzájárulást csak azoknak a munkásoknak kell fizetniük, akik állandó hetibért kapnak, tekintet nélkül arra, hány napot vagy órát dolgoztak.

«(IIII)»»»

Gyalulni és esztergálni is lehet a német úveget. Berlinből jelentik: A nyersanyagokkal és devizákkal való takarékoskodás céljából a német ipar folytatja apótanyagok előállítását. Az utóbbi időben mindjohabban sikerül az üveget a legkülönbözőbb célokra felhasználni. Az üveg előállításához szükséges nyersanyagokkal Németország korlátlan mennyiséggel rendelkezik. A német üvegyipar többek között csővezetéseket, szivattyúkat, sőt szelepeket gyárt üvegből, amelyet öntenek és kihűlés után csiszolnak. Az üvegrostot, üvegvattát és üvegyapotot szigetelés céljaira használják. Olyan üveget is gyártanak már, amelyet esztergálni, gyalulni, furni és csavarmenettel ellátni is lehet.

Négy esztendő alatt szédlő arányokban emelkedett az olasz gazdasági élet autarchiás termelése

Köztudomású, hogy Olaszországban az önellátás kérdése a szankciók hatása alatt nyomult előtérbe. Az akkor megszervezett és megindított szivós munka évek során

igen jelentős mértékben alakította át az olasz gazdasági életet, úgy hogy e csendes, de kitartó művelésnek ma már olyan eredményei vannak, amelyek előtt lehetetlen érdektelenül szemet hunyni bárkinek.

Hogy az olasz ipar az önellátás szervezésében milyen rugalmas szerepet tölt be, mi sem bizonyítja jobban, mint hogy az abesszín háboru alatt végrehajtott kivitelcsökkentés mintegy 60 százaléka kizárólag a nyers- és félig feldolgozott anyagokat érintette.

A részterveket Mussolini nagyvonalú elgondolásai alapján a szankciók alatt szerzett értékes tapasztalatok figyelembevételével a korporációk a közgazdasági testületekkel karöltve készítették el és ezeket a terveket a központi korporatív bizottság, mint legfelsőbb önellátási szerv, részletesen felülvizsgálta, egyeztetette és becsapta. Különböző rendelkezések láttak napvilágot az intézkedések kezdetén: kollektív szerződések, gyári üzemek berendezésének kibővítése, esetleg gyökéres átalakítása, stb.

Érdekes most már megállapítani és összegezni eredményeit annak a hatalmas munkának, amely

az 1934-ben elindított olasz vállalkozás sorozatos sikereiről tesz tanúságot. Ami az ipart illeti, a termelés és a termékek felhasználása itt négy feladat körül csoportosult: a mezőgazdasági melléktermékek, ipari melléktermékek, a külföldről behozott nyersanyagok helyett nemzeti eredetű ásványi és egyéb nyersanyagok, végül kész, vagy félig feldolgozott termékek fokozott felhasználása.

A BANYAIPAR TERMELÉSE 225 SZÁZALEKKAL NÖVEKEDETT

A hatalmas arányú átalakulás a vámosipar termelését négy év alatt 27 százalékkal emelte,

a bauxit termelése ezalatt megkétszereződött, a bányaipar 225, a kőszéntermelés pedig 160 százalékos emelkedést ért el. Ez a növekedés egyes ágazatokban ma már nemcsak a belső szükségletet elégíti ki, hanem bizonyos vonatkozásokban lehetővé teszi a kivittelt is. Megkétszereződött a vas- és ólom termelése is és amíg 1934-ben az ólomipar felerészben importált nyersanyagot használt, ma már csak 20 százalék behozatra szorul. Értékes mértékben növekedett a nem fém ásványok hazai előállítása és emelkedett ennek következtében a kohászat jelentősége is. Nem kisebb a növekedés arányszáma a kémiai iparban, ahol

a szerves festőanyagok előállítása az elmúlt esztendőben

már 60 százalékkal multa felül a kezdeti állapotot és ez a fejlődés egyre fokozódó irányvonalat mutat.

Igen érezhetően megnövekedett például a szintetikus ammóniaktermelés, a folyékony klór, a hamuszir, az ecetsav és a különböző keményítők hazai előállítása.

A kémiai ipar számos tömegcikk termelését kezdte figyelemreméltoan emelni és ebben a tekintetben különös hangsúlyt érdemel a gyógyszertermékek, a sokféle illatszerészeti, valamint az élelmezési vegyi cikkek kizárólag hazai nyersanyagokból való készítése.

A BENZIN MA 218 PERCENTTEL TÖBB, MINT PÁR ÉVE

Ami az ásványolajok önellátását illeti, az olasz ipar hatalmas erőfeszítésére jellemző, hogy

négy év alatt a benzintermelés 218, a finomított petróleum 281, a motorolaj 580, a kenő- és egyéb olaj előállítás pedig 437 százalékkal emelkedett,

ami természetesen maga után vont a finomítóipar tevékenységének hatalmas fellendülését.

A papírkészítés számára a hazai cellulóz-előállítás ma már 395 százalékkal mulja felül az 1934-es állapotot.

A szövőiparban a mesterséges rostok előállítása folytán lehetővé vált az anyagok pótlékolása, úgy hogy a szövőanyagoknál kezdetben felhasznált 91 százalékos természetes gyapot helyett ma már 73 százalékra van szükség. A gyapotfonal alkalmazása 89 százalé-

ahogy az utolsó éjszaka kinezett. Lába megbilincselve, melléből ömlött a vér...

A szomorúságtól megtört szemével egyre csak Praczekre nézett.

Hideg borzadály futkosott Praczek hátában.

Megsimította a homlokát s a jelenség eltűnt.

Praczek föllélegzett, fölvetette a kést és visszarejtette a szekrénybe.

A lámpa fénye utolsót lobbant és sötétség lett a szobában.

A portás hideg vízzel megmosa az arcát.

Rabszolga vagy mindhálig, — dörmögte magában, — tedd, amit parancsolnak...

II. FONTOS ÉRTESÜLÉSEK

Még azon az estén, amikor Emil visszakért édesanyjához, Lámpássy ügyvéd köcsit küldött Székesfehérvárra Béresiért.

A köcsisnek meg volt hagyva, hogy várott lovakkal járjon s így vált lehetségessé, hogy Béresi már másnap délben megérkezett az ügyvéd irodájába.

Lámpássy megnyugtatta a megremült embert, aki eleintén azt gondolta, hogy a törvényt keresteti s tíz pengővel jutalmazta meg, azért, hogy vonakodás nélkül eljött a hívására.

Mikor az ember végleg megnyugodott, Lámpássy azt kérdezte tőle:

— Mondja barátom, meg tudná még ismerni a kis bárót?

Béresi igenlően válaszolt s elcsodálkozva kérdezte:

— Hát megkerült a fiu?

— Meg.

— Akkor a báró most mérgeződik, ugye?

— De mennyire!

— No, az nagyobb öröm számomra, mint ez a tíz pengő.

— Hát kigyelmed gyűlöli a bárót?

— Ünnepl volna számomra, ha a bitófán látánám.

Az egykori komornyik arca most hirtelen aggodalmassá vált s a füle tövét vakargatva, kérdezte:

— Valamit a szemébe kell majd mondanom a bárónak?

— Természetesen.

— Azt pedig nem teszem, nem én! Itt a tíz pengő!

— És miért nem?

— A lovaglópálcája végett.

— Nevetséges!

— Lehetséges, hogy maguk nevetnek ezen, nagyságos ur, mert maguk még nem ismerkedtek meg azzal a pálcával ugy, mint én.

— Na, azt már igazán nem, — nevetett Lámpássy. — De maga, barátom, ezuttal egészen nyugodt lehet. Az én jelenlétemben nem érheti semmi baj. A báró ur tart tőlem.

— Csakugyan, a hugom is mesélte. Azt mondta, maguk az ördöggel cimborálnak, hogy a báró nem mer magukkal kikezdeni.

— Dehogyan is, gazduram. Hallott már kigyelmed valamit a törvényről?

— Hallottam hát.

— Az előtt mindenkinek meg kell hajolnia, a helytartónak, sőt még a császárnak is.

— Igazán?

— Nos, én vagyok a törvény!

— Akkor a nagyságos ur méltó nagy ur! Nagyob, mint a báró.

— Ebben az értelemben: igen.

— Akkor hát a báró semmi kárt nem tehet bennem, ha a nagyságos ur ott lesz mellettem?

— Persze, hogy nem.

— No lám. Nem is olyan rossz, ha ügyvédtélehez megy az ember. Mindig tanul va' amit. Hej, ha én egyszer beszélni akarnék! Ugyan megkeserülne báró uram! Sok mindenféle nyomja ám az ő lelkiismeretét!

— De hát üljön le, kedves Béresi barátom, — szót az ügyvéd, akiben égő kíváncsiságot lobbantottak föl az együgyű ember utolsó szavai.

Mikor a gazdálkodó letelepedett, az ügyvéd is leült vele szemben s térdét barátságosan megveregetve, bizalmas hangon mondta:

— Ha úgy akarja, most módjában van, hogy a bárón bosszút álljon a sok arculverésért. Én hatalmasabb vagyok, mint ő, amellett okosabb is. Hát csak ki vele, ha tud róla valamit!

— Tudok bizony, éppen eleget. Tetszik tudni, komornyikja voltam régebben, több éven át. Olyan ügyefogyottnak hitt, hogy mindenre föl mert használni.

— Várjunk csak, Béresi barátom. Hiszen maga még nem is ebédelt?

— Csak úgy tarisznyáztam Törökbálint táján.

— Majd együtt ebédelünk, — mondotta Lámpássy.

Beesöngette a házvezetőnőjét s megterítettett két személyre.

Gondoskodott róla, hogy nagy üveg erős bor is legyen az asztalon.

Amint az ebédet elfogyasztották, Lámpássy szorgalmasan föltogetett Béresinek, akinek lassankint egészen föloldódott a nyelve.

Mikor már az Emilről való kérdést megbeszéltek, Lámpássy így szólt az emberéhez:

— Beszéljünk most már a báróról. Én őt éppugy gyűlölöm, mint maga. Ha elmondja azt, amit róla tud s az valami büns cselekedetet derít föl, én bosszút állok rajta mind a kettőnkért. Magának pedig egy hajaszála sem fog megörbülni, arról kezeskedem!

Béresi egy darabig a menyereget nézegette, aztán nagyot szíva a gyűrűs szivarból, így kezdte el:

— Ismeri a nagyságos ur Karnekné önagságát?

Lámpássy fölkiáltott.

— Nem ismeri?

Az ügyvéd nyugodtságot erőltetett magára.

— Ismerem. Beszéljen hát!

— Ó a báró szeretője.

— Tudom.

— Már nagyon régóta.

— Közel tizenöt esztendeje.

— De ön nem tud ám mindent!

— Beszélje hát el.

— Egy éjszaka magával vitt a báró, — teremtő Isten, milyen itéletidő volt! Meg kellett esküdnöm, hogy hallgatni fogok. Hallgattam is.

(Folytatjuk)

ról 68 százalékra szállt le. Összegezve ezt a változatos pótlékolási tevékenységet, azt lehet mondani, hogy a gyapottól eltérő rostok alkalmazásának hat év előtti 10 százalékos aránya ma 48 százalékot is elér.

Igen fontos átalakításokat hajtottak végre a gyapjufeldolgozás terén is. Itt egyedül a juteipar, amely nyersanyagát kezdetben teljesen külföldről kapta; ma már nemzeti rostokkal 50 százalékban tudja keverni a jutát a kenderkőccel.

Az ipari önellátás ilyen nagymérvű átalakítása lehetővé tette az élelmicikkek és nyersanyagok behozatalának érezhető csökkentését és így a behozatali és kiviteli árák észrevehető egyensúlyba jutottak.

Mussolini az ország önellátási programjának nagyvonalú és határozott irányát a nyersanyagkérdésben annakidején abban határozta meg, hogy Olaszország nincs híján nyersanyagoknak egyetlen kivétellel, másokban szűkölködik, egyebekben elegendő áll rendelkezésére, egyesekben pedig bővelkedik.

A hazai ipar feladata, hogy az ország készleteit a legnagyobb mértékben kihasználja és a nemzeti nyersanyagok felvételét biztosítsa.

azok kitermelését gazdaságossá tegye és az ország nyersanyag-behozatalát minimumra szorítsa le. Az elmúlt évek gyakorlati eredményei kézzelfoghatóan bizonyítják, hogy ez a nagy terv és az olasz ipar óriási vállalkozása kedvezően halad a kitűzött cél felé.

Rövid sport hírek

A noviszádi Dunav SK vasárnap Kiszácon játszik a Tátrával barátságos mérkőzést. A csapatösszeállítás a következő: Nagy, Tomics, Kojics, Noszek, Figler, Beer, Katatics, Mariás, Horváth, Madaczky, Iritz és Sanuly. — Intező.

Budapesten vasárnap bonyolítják le az országos férfi és női törvívó bajnokságokat. Mindkét bajnokságra 19-19-en neveztek be.

A Duna Kupa mérkőzések során vasárnap Noviszádon játszik a borovói Bata, ellenfele a Vojvodina ligacsapata lesz.

Június 16-án, jövő vasárnap Bukarestben román-magyar ifjúsági válogatott visszavágó mérkőzés lesz.

Jövő vasárnap, június 16-án megkezdődnek a kis KK-küzdelmek. Az I. forduló párosítása jelenleg ez: 16-án Budapesten: Hungária-Rapid. 18-án Zágrebben Gragyanszki-Venus. Beogradban: BSK-Ferencváros és Szarajevóban Szlávia-Ujpest. A jugoszláv csapatok sorrendjében még változás lehetséges.

A Noviszádi AK kerekpár szakosztálya holnap, vasárnap délelőtt 9 órai kezdettel díjazásos edzőversenyt rendez, melyre a következő versenyzők okvetlen megjelenését kérem: Pavlik II, Okrész, Vranja, Tichl, Petrov, Hrutka, Balaton, Vigl, Fischer és Rákics. A verseny a NAK-pályán lesz. Kérem, hogy 9 órára okvetlen jelenjenek meg. — Csordás.

KUGLI HIREK

A noviszádi Rádnicski KK összes játékosait kérem, hogy ma, szombat este 8 órára jelenjenek meg a Kott-pályán a Zselyeznicvár elleni bajnoki mérkőzés lejátszására. Intező.

A Gragyanszki az élen

A szarajevói Szlávia felett aratott győzelmével a zágrebi Gragyanszki vezet az országos bajnokság tabelláján

Csütörtökön teljes forduló volt a jugoszláv nemzeti ligában. Beogradban és Szarajevóban — mint tegnapi különkiadásunkban megírtuk — a BSK-szpliti Hajduk és Jugoszlávia zágrebi HASK, illetve a Szlávia és a zágrebi Gragyanszki csapatai mérköztek a díceseget jelentő pontokért. A mérkőzések során nagyobb meglepetést a BSK-nak a szpliti Hajdukra mert 9:0 (5:0) arányú győzelme keltett, mivel a tengermelléki bajnok ilyen arányú vereségére senki nem számított. A Hajduk tragédiáját nagyban elegejtette a sáros táj.

A Jugoszlávia 6:2 (3:0) arányban verte a zágrebi akadémiások csapatát. A Jugoszlávia győzelme kétségtelen volt a gólarány azonban minden reményt tulszárnyalt. A mérkőzés elege lánvhány kezdődött később azonban a Jugoszlávia, mintha álomból ébredt volna, egymás után három gólt ért el ezzel megpecsételte a mérkőzés sorsát. A HASK később ebredt magára.

A legrealisabb eredmény Szarajevóban volt, ahol az ottani Szláviát a zágrebi Gragyanszki 3:2 (2:1) arányu

győzelmével elűtötte az első helytől és maga foglalta el. A Szlávia főenyben volt, egy büntetőt nem használt ki, egy gólt, mert nagyon les-izú volt, nem adott meg Kiss magyar játékevető. Mint a szarajevói, úgy a beograd mérkőzéseket is budapesti játékevetők, Vass és Tihaméri vezették, akikkel kisebb hibáktól eltekintve az összes csapatok megelégedettek voltak. A csütörtöki mérkőzések után a jugoszláv országos bajnokság állása a következő:

1. Gragyanszki	8	6	0	2	21:9	12
2. Szlávia	8	6	0	2	12:7	12
3. BSK	6	5	1	2	20:7	11
4. Jugoszlávia	8	3	1	4	14:15	7
5. Hajduk	8	1	2	5	12:29	4
6. HASK	8	1	0	7	11:26	3

Vasárnap a következő párosításban mérkőznek a ligacsapatok: HASK-Gragyanszki, Hajduk-Jugoszlávia és BSK-Szlávia. A jövő vasárnapi utolsó mérkőzésen a Jugoszlávia Gragyanszki, BSK-HASK és a Szlávia-Hajduk mérkőzések kerülnek lejátszásra.

Eldöntetlenül végződött a vrbászi Dulcisz-NAK találkozó

Dulcisz-NAK 2:2 (1:1)

Csütörtökön délután, mint lapunk tegnapi számának második kiadásában megírtuk, a Noviszádi AK-pályán barátságos mérkőzés volt a novibraszi Dulcisz és a NAK első csapatai között. A mérkőzést kedvezőtlen időben, gyér számu közönség előtt játszották le. Az első gólt a NAK csapata érte el Lerch II. husz méteres bombája révén, az egyenlítés a Dulcisznak csak egy perccel a felidő letelte előtt sikerült.

A második felidőben a Dulcisz lendületes támadásokat zudít a NAK kapujára és a 10. percben megszerzi a vezetést. A rossz felázott talajon szinte lehetetlenne válik a játék. A NAK mindazonáltal erősen ostromolja ellenfele kapuját és 5 perc múlva Willner villámgyors lövésével 2:2 döntetlen arányban beállítja a végeredményt. A mérkőzés mindvégig fair volt, kár, hogy a rossz idő következtében csak kevesen néztek meg.

A vasárnapi Budapest-Bécs A) és B) csapatainak válogatottjai

Budapesten Sárosi dr., Bécsben Turay II. lesz a magyar csapat középcsátára

Csütörtökön délután véglegesen összeállították a Budapesten vendégszereplő bécsi válogatott csapatot. A B) csapat felállítását tegnap már közöltük. Budapest A) csapatának összeállítása is megtörtént csütörtökön s így a két város sportkörei most már nyugodtan mérlegelhetik, melyik együttesnek van több esélye a vasárnapi nyolevannadik Budapest-Bécs találkozóon a győzelemre. Az 1902 óta játszott mérkőzések a következő képet nyújtják. Budapest csapata 85 mérkőzésből harmincyoleat nyert, 20 mérkőzés eldöntetlen arányban nyert befejezést és 27-et elvesztett, gólarány 191:181, pontarány 96. Bécs válogatottja a 85 mérkőzésből 27-et megnyert, 20 eldöntetlen ért el és 38-at elvesztett, gólarány 181:191, pontarány 74.

Bécs A) csapatának felállítása a következő:

Rafil — Schall, Schmaus — Wagner I, Mock, Skommal — Bortoli, Decker, Binder, Walzhofer, Pesser, Tartalékok: Zöhner, Schilling, Wagner II. A B) csapat összeállítása: Martinek — Kopetko, Sesta — Probst, Pekarek, Brinek — Zischek, Hahnemann, Épp, Reitermayer, Durek.

Budapest A) csapata: Csikós — Pákozdi, Biró — Király, Sárosi III., Balogh — Kineses, Sütő, Sárosi dr., Töldi, Kocsis. Tartalékok: Háda, Olajkár I, Dudás. A B) csapat felállítását: Boldizsár — Kiss, Polgár — Négyesi, Tóth (Szűcs), Pósa — Ádám, Zsengeller, Turay II., Kiszely, Tóth III.

A NAK vasárnapi mősora

A NAK első csapata Osziéken vendégszerepel

A noviszádi kék-fehérek első csapata vasárnap Osziéken vendégszerepel, ahol barátságos mérkőzés keretében az ottani Gragyanszki lesz az ellenfele. Az utóbbi időben jó erőnlétben lévő együttes vasárnap reggel utazik Osziékre és éjjel tér vissza, a szurkolók biznak benne, hogy a NAK néhány gólt emlékül hagy majd Osziéken és tarsolyában győzelemmel tér haza.

A NAK B-csapata vasárnap délután félhárom órai kezdettel az NFK első-csapatával mérkőzik, az intező kéri a B-csapat tagjait, hogy három órára a pályán okvetlen jelenjenek meg. A mérkőzés előtt a NAK ifjúsági csapata 1 órai kezdettel előmérkőzést játszik, egyelőre még ismeretlen ellenféllel.

Futball-eredmények

VALYEVO: Valjevói SK—Beogradí Mitics 2:0 (2:0), alszövetségi döntőmérkőzés. A mérkőzéssel a VSK megnyerte a beogradí alszövetség bajnokságát s ő vesz részt a vasárnap kezdődő ligaminősítő mérkőzéseken. Most történt meg első ízben, hogy vidéki csapat nyerte a beogradí alszövetség bajnokságát.

KIKINDA: ZsAK—Szloga 3:1 (1:0), alszövetségi mérkőzés.

ZEMUN:

Vitéz—obrenováci Bogolyub 7:3 (2:2).

PASICSEVO:

Noviszádi Dunav—Obilics 3:1 (1:1), barátságos.

LOK:

Szloga—gardinovci Hajduk 3:0 (2:0), barátságos mérkőzés. A gólokat Mitrovesán (2) és Gurics (1) rugták.

BUKAREST:

Sportul Studentesc—Venus 2:1 (1:0), nagy meglepetés!

Rapid—Juventus 4:1 (2:0). A Venus a vereség ellenére is bajnok.

A Hungária ellenfele a kis K. K-ban a Rapid lesz.

SZLOVAKIA—BULGÁRIA 4:1 (1:1)

Szófiában csütörtökön nemzetközi mérkőzés volt a szlovák és bolgár válogatott csapatai között. A mérkőzést Mika Popovics jugoszláv játékevető vezette. A szlovák együttes minden tekintetben jobb volt ellenfelénél és Bolcssek (1), Lukner (2), valamint Visoki (1) góljával meéferdemelten nyerte a mérkőzést. A bolgárok becsületgólját Sztojánov rugta.

NÉMET—MAGYAR

TENISZVERSENY BUDAPESTEN

A péntek, szombat, vasárnapi háromnapos német-magyar válogatott teniszversenyekre csütörtökön megejtették a sorsolásokat. A sorsolás szerint a következő párosításban küzdenek Magyarország és Németország teniszezői: Péntek: Szigeti — Göpfert, Asbóth — Koch. Szombat: Asbóth, Gábori — Göpfert, Metaxa. Vasárnap: Szigeti — Koch, Asbóth — Göpfert.

Beavatottak szerint a győzelemre mindkét válogatottnak egyforma esélye van.

„Reggeli Újság”

a magyarság napilapja

PESTI POSTA

1.

KEVÉS OLVASÓ TUDJA, hogy Sir William Edmund Ironside tábornok, a brit vezérkar volt főnöke, a nagybritanniai védelmi szervezet legfőbb parancsnoka, magyar származású. A tábornok már 19 éves korában végigvereckedte a bur háborút, mint az angol titkos szolgálat tisztje legendás híre tett szert a Fokföldön, végigharcolta a világháborút, a háboru végén egy anti-bolsevista különítmény élén páratlan bravúrral elragadta Északoroszországban az ott felhalmozott antant-hadianyagot. — Szent Istra király unokájának a leszármazottja. Osanyja skóciai Szent Margit, Szent Istra unokája, Ágota királyi hercegnőnek, a szent király leányának. Magyarországon, Kéka várban született legény volt: ősapja pedig Ironside — magyarul Vörösmarty — Edward herceg, Ironside Edmund herceg fia, aki Nagy Kanut első Magyarországra menekült Szent Istra udvarába és feleségül vette a szent király leányát.

2.

A LEGSZÉBB KÖRÖSI KISLÁNY címet három éven keresztül, 1933-ban, 34-ben és 35-ben a nánykőrösi Városi népi Egyesület Orsós Juditnak, egy nagyszépi teltető szépségű fiatalnak adományozta. A szépség királynő lett többször utazott Széchezy vendégszerelői, Lemtől vendégszerelői vagy elhárított megismerést. Vele egy-egy alkalommal, aki európai és amerikai gyarmatok nagy munkáinak ad kegyelmet. Szóval: addig jár az Orsós az utas, amíg terhes meg.

3.

A TIZENKILENCEDIK GYEREK születését várja a szombathelyi MÁV-műhelyben dolgozó Vidos József kocsikészítő felesége. A kereset-apai tisztség elvállalására a szülők Walder Gyula műegyetemi tanárt, a szombathelyi-közepi kerület képviselőjét kérték fel. A Vidos házaspár eddig született 18 gyermeke közül 13 van életben. A tizenkilencedik gyermeknek Habsburg Ottó, a tizenötödödiknek pedig Teleki Pál gróf miniszterelnök a keresztapja.

4.

Mi: jó, számár, marha, kecske, juh, disznó, kutya, macska, baromfi, gerlice, kanári ismét eszedkelünk a budapesti hirdetőtáblákon szokásos nyári plakátunkon hozzátok embe- rek, adatok nekünk naponta többször friss vizet. »Vízet, vizet, vizet!« — kiáltja a plakát, míg a Cserkészszeres állatrédő osztályának másik hatalmas falragasza az állatok nyomorának megoldására ajánl olyan módszert, amely ellen ember-nyomorközösben a legelősebb propaganda folyik. A plakát ugyanis azt ajánlja, hogy ne hagyjuk több nyúlótt macskát és kutyát életben, mint amennyit később el tudunk tartani. »Öljétek meg emberek minden felesleges kis állatot rögtön születése után — mondja a plakát — és minél gyorsabb módon. Ne hagyjátok életben őket csak azért, mert játékosok és táplálékot nem igényelnek. Gondoljátok meg, hogy az állat nem játékos, hanem őrjö lény, mint ti, ha majd felnő, táplálékot és hajlékot vesz igénybe.»

5.

«HALLGASSATOK!» Néhány nappal ezelőtt viszontagságos utazás után Budapestre érkezett egy magyar festőművész, aki érdekes részleteket mesélt el a háborus Páris életéről. Így többek között megemlékezett a fecsegés elleni legújabb plakátról, amelyet Párisban kiragasztottak. A plakát acélszakos katonasírt ábrázol. A sárkereszt felírása: »Elesett egy fecsegő hibájából. A plakát alján nagy betűkkel a felírás: »Hallgassatok!«

6.

TIMÁR JÓZSEF IVÁN. Timár József, a Nemzeti Színház művésze apa lett. Timár a legboldogabb művész ma Pesten, ragyog az arca és csillogó szemmel fogadja barátai gratulációit. A kisfiu, akit József Iván névre kereszteltek, csak néhány napos, de máris roppant élénk. Sokat sir, panasz, erős hangja van és nem tűri a pólyát maga körül, állandóan mozog, de csak úgy érzi jól magát, ha szabadon van.

— Szabadéri színész lesz belőle! — mondta a boldog apa.

SZOMBORI TERMENYTÖZSDE

Buza, bőskei, Szonhar Jörnyeki 243-250, bácskai szerémi, szlavóniai, felsőbicskai, dőlbánati és felsőbánati 243-250, Tisza, bőskei aszályból 251-253, Tisza, bőskei aszályból 250-252. Rozs, bőskei vasút 207-210. — Zab, bőskei vasút 201-203, szerémi és szlavóniai 202-204, Arpa, bácskai 53-64 kgos 205-207,50, szerémi 205-207,50. Tengeri, bácskai vasút 201-203. — Bab, székely 425-445. Buzaszó: Nullás g és g 362,50-382,50, kettős 342,50-362,50, ötös 322,50-342,50, hatos 302,50-322,50, hetes 272,50-292,50 nyolcas 177,50-182,50. Korpa, bácskai és szerémi 170-172,50. Sertésszár, új nagyhorodokban 18,75-19,75, új közep-horodokban: 19-20, kádákban, 25 kgos csomagokban 19-20, kánában bruttó nettoért 18-19. Füstölt szalonna: 17,50-18,50, sózott szalonna pofa és hasálya nélkül 16-17. Irányzat: Változatlan.

Városi Mozi, Szubotica

Csütörtől—vasárnapig

Lengyel Menyhért vigjátéka, Lubitsch Ernő rendezése

Ninocska

Greta Garbo legújabb világsikerű filmje.

Főszereben még: Melvyn Douglas, Félix Bressart és Lugosi Béla

KISTEREM:

Wallace Beery szenziós nagy filmje

Vér és jog

FIAT AUTOMOBILE WARTÁ ACCUMULÁTOR WÁLVOLJIN AUTÓ-OLAJ ALLANDÓ NAGY DAKTOR UJ ES HASZNÁLT AUTÓKBAN

PIRELLI-AUTOGUMI

WANDERER AUDI-HORCH

AUGUST KUTALEK-NOVIZSAD

KRALJA PETRA II. 64-84. TELEFON 31-06

APRÓHIRDETÉSEK

egy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1.— dinár, vastagbetűs 2.— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12.— dinár. Hirdetéseket a másnapi lapra délután 3 óráig, szombaton déli 12 óráig veszünk fel. A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli.

URANIA MOZI, Noviszad

PREMIÉR:

A legkiválóbb magyar vigjáték

Garzonlakás kiadó

Turay Ida, Rajnay Gábor, Pataky Jenő és Simor Erzsébet

Ötvennyolc

»Akarsz mindig úde tested? Szájízt, hangot kellemes? Ime a két hüvös szó: NÖVENYHARMAT ezerjőc!

1753

Prof. Lavedan-fele

RÁNCZTALANÍTÓ OLAJ

konzentrált »C« és »F« vitamintartalommal és biológiaiilag standardizált teknőshormon-komplexummal. Ránctalanító ereje, bőrfiljtő hatása varázslatos! Ára 45 dinár. Postán költségmentesen szállítja a főlehet: 100 esztendő Gubauer-patika, Bač.

3032

ALLAST KERES

ARVIZTÁROSULT noviszadi férfi, aki le van mentve a katonaság alól, bármilyen állást keres. Elmenne gyárba is. Szíves mekereséseket lapunk szerkesztőségébe kél.

3387

ELADÓ

SZEP CSALÁDI HÁZ, parkettás szobákkal, vízvezetékekkel, autóbussz-megállónal eladó. Adósság átvehető. Noviszad, Indusztrijszka 19. Strand-ut.

3371

Csütörtökön **Pacalpaprikás** szombaton **székely gulyás és bableves**

KOPILOVICSNÁL Szubotica

TELEFON 7

KIADÓ

ÜZLETHELYISEG és két helyiség az udvarban, amelyek megfelelnek rakárnak vagy műhelynek azonnalra kiadók. Közlelebbit: Noviszad, Kralja Petra II. 100.

3376

KERESLET

FIATAL, könyvelesen jártas tisztviselőt azonnalra felvesz. Vadász Béla, Noviszad, Vilsonov trg 8.

3366

SZOLGAT, aki a várost jól ismeri és saját kerékpárral rendelkezik, felvesz Dornstädter cukrászda. Noviszad.

3383

TANONCNAK felvétetik tisztességes izraelita vallású fiu, textilüzletbe, teljes ellátással meggyezés szerint. Ajánlatok lehetőleg fényképpel: Tisztességes jelleggel a kiadóhivatalba küldendők.

3340

KÜLÖNFELE

MA MEG VAN ALKALOM arra, hogy bárki merlegkes könyvelőve kepeztesse ki magát, (később már kétséges). Tanulni szándékozók írjanak prospektusért: Borbély Lajos professzionista könyvelesi szakértőnek, Novszad, Postafiók 75. Lakás: Kralja Petra II. u. 160. d.

SZEPLŐT, pattanást, hámlást, orrvörösödést és más arctisztatlanságot pár tégely használata után biztosan eltüntethet DARUVARI krém minden szakületben kapható Háromsarkos nagy doboz 15.—, kis doboz 7,50 dinár. Postán küldi: BLUM gyógyszerész, Szubotica.

ORÁK és ÉKSZEREK a legelősebbben kaphatók ADÁM órás és ékszerésznel, Szubotica, Krupezsevicséva 6.

749

DR. FILIPON CEM a legjobb és legelterjedtebb nappali krém. Kapható: gyógyszerárakban, drogériákban, élektárakban és kereskedésekben. APOTEKA KUCHLER, VRSAC. 2474

Soffóri, gépjármű vezetői vizsgákra férfiak és hölgyek előkészít

PROTICS Noviszad, Ilie Ogivanovicsa n. 21. Tanulmány kezdete június 15-én

Fájdalomtól megtört szívvel, de az Úr akaratában me nyugodva tudatjuk a szomorú hírt, hogy a legelősebb anyja, nagynya, dedánya és rokon

úrv. Zimmeri Rudolfaé szül. Rieger Johanna

június 7-én reggel 7 órakor életének 70-ik évében, rövid kinos szenvedés és a halotti szentiségek ajtatos felvelele után 70 éves korában jobblétre szenderült.

Drađa halottunk földi maradványait ma, szombaton június 8-án délután 4 órakor szenteltekük be a római katolikus temető kápolnájában és onnan temetikük a római katolikus temetőbe.

NYUGODJÉK BÉKÉBEN!

Noviszad, 1940. június 8

A gyógyszerész család

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a szomorú hírt, hogy a legelősebb férj, apa és rokon

Kristóf Mihály

városi munkás

június 7-én délelőtt fél 12 órakor rövid, kinos szenvedés és a halotti szentiségek ajtatos felvelele után 70 éves korában jobblétre szenderült.

Drađa halottunk földi maradványait ma, szombaton délután 4 órakor temetikük a római katolikus temető kápolnájában.

BÉKE PORAIRA!

Noviszad, 1940. június 8.

A gyógyszerész család

Reggeli Újság

Uredništvo i administracija
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Noviszad, Kr. Petra II. (Futoski put) 50
Telefon: 21-37, éjjel 20-38
Felelős kiadó: **Andrae Dezaó**

A kiadóhivatal vezetője: **Elázsok Ferenc**

Pretpilata — Előfizetés:
Egy hóra . . . . . 25.— dinár (kihordó útján 30 din.)
Három hóra . . . . . 80.— dinár (kihordó útján 86 din.)
Félévre . . . . . 160.— dinár (kihordó útján 172 din.)
Izzai svakodnevno Megjelenik naponta
Post. čekovni račun — Postacsekkiszámia:
Beograd, 59.754, Zagreb, 46.692